

1. Süni intellekt sistemləri özündə neçə əsas bloku birləşdirir,

- √ 3.0
- 2.0
- 6.0
- 4.0
- 5.0

2. MULTİPLE proqramının müəllifi kimdir

- Braun
- Tyuring
- √ Sleyalı
- M.Bonqard
- Şennon

3. "KORA" proqramının müəllifi kimdir

- Braun
- √ M.Bonqard
- Şennon
- Tyuring
- Sleyalı

4. ERAM proqramının müəllifi kimdir

- Şennon
- Sleyalı
- M.Bonqard
- Tyuring
- √ Braun

5. Məsələlərin labirint həlli modelinin müəllifi aşağıdakılardan hansıdır

- Dekart
- √ Torndayk
- Şennon
- Nyuell
- Tyuring

6. İnformasiya nəzəriyyəsinin banisi kimdir,

- √ Şennon
- Tyuring
- Nyuell
- Makkarti
- Dekart

7. Süni intellekt ideyası aşağıdakılardan hansına aiddir

- Tyuring
- Şennon
- Nyuell
- √ Dekart
- Makkarti

8. C.Makkerti süni intellekti işlədərkən necə adlandırır?

- insanın sahib olduğu ən dəyərli mülkiyyət
- məntiq nəzəriyyəsi
- ✓ məşinləri intellektual etmək elmi və mühəndisliyi
- intellektin məşin tərəfindən dəqiq simulasıya edilməsi
- güclü intellekt

9. Süni intellektin əsas məqsədi nədir?

- ✓ insan intellektindən daha güclü bir intellektin yaradılması
- optimizasiyanın tətbiq edilməsi
- müxtəlif çətin hesablamaların və digər tapşırıqların həyata keçirilməsi
- məntiq nəzəriyyəsinin inkişaf etdirilməsi
- intellektin məşin tərəfindən dəqiq simulasıya edilməsi

10. Ars Maqna aparatı nə məqsədlə yaradılmışdır ?

- ✓ müsəlmanları xristianlaşdırmaq məqsədilə
- süni intellekti inkişaf etdirmək məqsədilə
- insan intellektindən daha güclü bir intellektin yaradılması məqsədilə
- heç biri
- intellektin məşinlərdə tətbiqini təkmilləşdirmək məqsədilə

11. Biliklərin fəallıq xüsusiyyətinə aşağıdakılardan hansı aiddir

- ✓ Biliklər informasiyanın istifadəsinə, müəyyən məsələlərin həlli zamanı informasiya proseslərinin idarə edilməsi imkanına yönəlməlidir.
- variantların heç biri doğru deyil
- Fakt, hadisə, proses və onlar arasında səbəb-nəticə münasibətlərinə nəzərən qanunauyğunluqlar yaradılır.
- Mürəkkəb obyektlərin daha sadə obyektlərə dekompozisiya əməliyyatı və onlar arasında əlaqənin yaradılması nəzərdə tutulur.
- Sistemdə informasiyadan başqa bilikləri saxlamaqla onlardan aktiv istifadəyə kömək edən informasiya strukturları da iştirak etməlidir.

12. Biliklərin bağlılıq xüsusiyyətinə aşağıdakılardan hansı aiddir

- ✓ Fakt, hadisə, proses və onlar arasında səbəb-nəticə münasibətlərinə nəzərən qanunauyğunluqlar yaradılır.
- variantların heç biri doğru deyil
- Biliklər informasiyanın istifadəsinə, müəyyən məsələlərin həlli zamanı informasiya proseslərinin idarə edilməsi imkanına yönəlməlidir.
- Mürəkkəb obyektlərin daha sadə obyektlərə dekompozisiya əməliyyatı və onlar arasında əlaqənin yaradılması nəzərdə tutulur.
- Sistemdə informasiyadan başqa bilikləri saxlamaqla onlardan aktiv istifadəyə kömək edən informasiya strukturları da iştirak etməlidir.

13. Biliklərin strukturluluq xüsusiyyətinə aşağıdakılardan hansı aiddir

- Sistemdə informasiyadan başqa bilikləri saxlamaqla onlardan aktiv istifadəyə kömək edən informasiya strukturları da iştirak etməlidir.
- Biliklər informasiyanın istifadəsinə, müəyyən məsələlərin həlli zamanı informasiya proseslərinin idarə edilməsi imkanına yönəlməlidir.
- variantların heç biri doğru deyil
- Fakt, hadisə, proses və onlar arasında səbəb-nəticə münasibətlərinə nəzərən qanunauyğunluqlar yaradılır.
- ✓ Mürəkkəb obyektlərin daha sadə obyektlərə dekompozisiya əməliyyatı və onlar arasında əlaqənin yaradılması nəzərdə tutulur.

14. Biliklərin daxili interpretasiyalıq xüsusiyyətinə aşağıdakılardan hansı aiddir

- Fakt, hadisə, proses və onlar arasında səbəb-nəticə münasibətlərinə nəzərən qanunauyğunluqlar yaradılır.
- Biliklər informasiyanın istifadəsinə, müəyyən məsələlərin həlli zamanı informasiya proseslərinin idarə edilməsi imkanına yönəlməlidir.
- ✓ Sistemdə informasiyadan başqa bilikləri saxlamaqla onlardan aktiv istifadəyə kömək edən informasiya strukturları da iştirak etməlidir.
- variantların heç biri doğru deyil
- Mürəkkəb obyektlərin daha sadə obyektlərə dekompozisiya əməliyyatı və onlar arasında əlaqənin yaradılması nəzərdə tutulur.

15. “Şərt – Əməl” tipli qaydalara əsaslanan sistemlər biliklərin təqdim olunma modellərinin hansı tipinə aiddir

- ✓ produksion sistemlər
- məntiqi modellər
- reymlər
- konstruktiv sistemlər

- semantik şəbəkələr

16. Adresat nədir

- ✓ fəaliyyətdə olan və bu fəaliyyəti hərəkətə gətirən şəxs
- fəaliyyətin nəticəsindən istifadə edən şəxs
- variantların heç biri doğru deyil
- fəaliyyətdən kənar şəxs
- fəaliyyəti dayandırılmış şəxs

17. Süni intellekt sistemlərində biliklərin təqdim olunmasının əsas universal modellərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil

- ✓ konstruktiv sistemlər
- məntiqi modellər
- produksion sistemlər
- freymlər
- semantik şəbəkələr

18. biliklər – bu, obyekt, hadisə və onların elementlərinin kəmiyyət və keyfiyyət xarakteristikaları haqqında informasiya və biliklərin mövcudluğudur. Cümləni tamamlayın.

- anlayışlı
- interpretasiyalı
- prosedur
- konstruktiv
- ✓ faktoqrafik

19.biliklər – bu, müxtəlif məsələlərin həllinin metod, alqoritm və proqramlar məcmusudur. Cümləni tamamlayın.

- konstruktiv
- anlayışlı
- ✓ prosedur
- interpretasiyalı
- faktoqrafik

20.biliklər – bu, müxtəlif obyektlərin hissələrinin strukturu və qarşılıqlı əlaqəsi haqqında biliklərdir. Cümləni tamamlayın.

- ✓ konstruktiv
- interpretasiyalı
- faktoqrafik
- prosedur
- anlayışlı

21.biliklər – onları anlayışlar dəsti və onların qarşılıqlı əlaqəsi kimi də interpretasiya etmək olar. Cümləni tamamlayın.

- ✓ konstruktiv
- interpretasiyalı
- faktoqrafik
- prosedur
- anlayışlı

22. Fakt, hadisə, proses və onlar arasında səbəb-nəticə münasibətlərinə nəzərən qanunauyğunluqlar yaradılır. Bu ifadə biliklərin hansı xüsusiyyətinə aiddir

- fəallıq
- faktoqrafik
- ✓ bağlılıq
- daxili interpretasiyalıq
- strukturluluq

23. Mürəkkəb obyektlərin daha sadə obyektlərə dekompozisiya əməliyyatı və onlar arasında əlaqənin yaradılması nəzərdə tutulur. Bu ifadə biliklərin hansı xüsusiyyətinə aiddir
- fəallıq
 - faktoqrafik
 - ✓ strukturluluq
 - daxili interpretasiyalıq
 - bağlılıq
24. – süni ağılı yaratmağı qarşısına məqsəd qoyan, insan beyninin psixofizioloji fəaliyyətinin süni sistemlərin köməyi ilə modelləşdirilməsidir. Cümləni tamamlayın.
- ✓ bionik
 - neyrofizioloji
 - proqram-praqmatik
 - neyroinformatika
 - psixoloji
25. İnsan psixologiyasında məsələlərin həllində istifadə edilir, bu modelə əsasən insana hər hansı bir məsələnin öyrədilməsi ehtimal xarakteri daşıyan assosiativ əlaqənin formalaşması prosesində baş verir. Bu ifadə aşağıdakı modellərdən hansına aiddir
- ✓ asosiativ
 - təlim
 - fərziyyə
 - məntiq
 - labirint
26. Bu modelə əsasən məsələnin həlli üçün verilmiş göstəricilər bir-biri ilə bağlı olmayan cəhətlərin bütövlüyünü əks etdirmirdi, onların arasında başlanğıc şəraitin strukturunu formalaşdıran müəyyən münasibətlər mövcuddur, məsələnin həllinin axtarışı bu strukturlar arasında əlaqənin qurulmasına və bir şəraitdən digərinə keçilməsi yollarının quraşdırılmasına gətirib çıxardır. Bu ifadə aşağıdakı modellərdən hansına aiddir
- ✓ fərziyyə
 - təlim
 - asosiativ
 - məntiq
 - labirint
27. Psixologiyada ehtimal olunan seçimin modeli daha çox riyazi psixologiya sahəsində çalışan mütəxəssislərin maraq dairəsində olmuşdur, intellektual sistemlər sahəsində əsasən məntiqi tibb modelinə üstünlük verilirdi. Bu ifadə aşağıdakı modellərdən hansına aiddir
- ✓ təlim
 - fərziyyə
 - asosiativ
 - məntiq
 - labirint
28. Başlanğıc meydançası məsələlərin verilmiş ilk göstəricilərinə uyğun gəlir, son meydançaya aparıb çıxaran yollar isə məsələnin həllinin mümkün yollarını müəyyən edir, maşın proqramlarında belə hərəkət həlledici qaydalarla idarə olunan və hər bir alternativ şəraitdə bu və ya digər seçimi həyata keçirməyə imkan verən axtarış əməliyyatı yaranır. Bu ifadə aşağıdakı modellərdən hansına aiddir
- ✓ labirint
 - fərziyyə
 - asosiativ
 - məntiq
 - təlim
29. Müasir dövrdə süni intellektin əsası harada qoyulmuşdur?
- Malayziyada
 - İngiltərədə
 - Almaniyada

- Rusiyada
- ✓ Dartmurt Kollecinə

30. Roman Llull özünün Ars Maqna adlı məntiqq aparatını neçənci ildə ixtira etmişdir?

- ✓ 1275.0
- 1586.0
- 1783.0
- 1439.0
- 1876.0

31. Süni intellekt düşüncəsinin əsasını təşkil edən sillogizm nəticələr nəzəriyyəsinin əsasını kim qoymuşdur?

- ✓ Aristotel
- Heron
- Əl Cəzirə
- Parasels
- Volfqanq von Kempelen

32. Süni intellekt kim tərəfindən yaradılıb?

- ✓ C.Makkarti
- F.Maxlup
- Paraels
- C.Həyyam
- F.Kodd

33. Süni intellekt ilk dəfə neçənci ildə istifadə edilib?

- ✓ 1956.0
- 1977.0
- 1996.0
- 1954.0
- 1967.0

34. Süni intellekt nədir?

- ✓ insan məntiqini maşınlarda tətbiq etmək məqsədi daşıyan riyazi elmdir
- informasiya axtarışlarını təmin edən elmdir
- avtomatlaşdırılmış informasiya sistemlərini öyrənən elmdir
- telekommunikasiya vasitələrinin tətbiq edildiyini öyrənən elmdir
- informasiya sistemlərini maşınlarada tətbiq edən riyazi elmdir.

35. Agent nədir

- ✓ fəaliyyətdə olan və bu fəaliyyəti hərəkətə gətirən şəxs
- fəaliyyəti dayandırılmış şəxs
- fəaliyyətdən kənar şəxs
- variantların heç biri doğru deyil
- fəaliyyətin nəticəsindən istifadə edən şəxs

36. Süni intellekt sistemləri özündə neçə əsas bloku birləşdirir

- ✓ 3.0
- 4.0
- 6.0
- 5.0
- 2.0

37. "KORA" proqramının müəllifi kimdir

- √ M.Bonqard
- Tyuring
- Şennon
- Braun
- Sleyalı

38. ERAM proqramının müəllifi kimdir

- √ Braun
- Tyuring
- M.Bonqard
- Şennon
- Sleyalı

39. Məsələlərin labirint həlli modelinin müəllifi aşağıdakılardan hansıdır

- √ Torndayk
- Tyuring
- Nyuell
- Şennon
- Dekart

40. İnformasiya nəzəriyyəsinin banisi kimdir

- √ Şennon
- Tyuring
- Nyuell
- Makkarti
- Dekart

41. Süni intellekt ideyası aşağıdakılardan hansına aiddir

- √ Dekart
- Nyuell
- Şennon
- Makkarti
- Tyuring

42. Təkamül hesablamalarını güclü cəhətlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir,

- Həqiqətə uyğunluq
- Approksimasiya qabliyyəti
- √ Hesablama effektivliyi
- Əyrilərin approksimasiyası
- Səhvlərə tolerantlıq

43. Süni neyron şəbəkələrin güclü cəhətlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil,

- √ İnterpretasiya olunma
- Approksimasiya qabliyyəti
- Ümumiləşmə qabliyyəti
- Əyrilərin approksimasiyası
- Adaptasiya

44. Qeyri-səlis çoxluqların güclü cəhətlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil,

- √ Adaptasiya
- Həqiqətə uyğunluq
- Modelləşdirmə

- İnterpretasiya olunma
- Məntiqi çıxarış

45. GA,təkamül hesablamaların zəif cəhətlərinə aid deyil,

- √ variantların hamısı
- biliyin əldə edilməsi
- öyrənmə
- "Qara qutu" kimi təsvir olunma
- interpretasiya olunma,

46. GA,təkamül hesablamaların zəif cəhətlərinə aiddir,

- √ kodlaşdırma, hesablama sürəti
- variantların heç biri doğru deyil
- biliyin əldə edilməsi
- öyrənmə
- interpretasiya olunma, "Qara qutu" kimi təsvir olunma

47. Süni neyron şəbəkələrin zəif cəhətlərinə aid deyil,

- öyrənmə
- hesablama sürəti
- biliyin əldə edilməsi
- kodlaşdırma
- √ variantların hamısı

48. Süni neyron şəbəkələrin zəif cəhətlərinə aiddir,

- hesablama sürəti
- biliyin əldə edilməsi, öyrənmə
- √ interpretasiya olunma, "Qara qutu" kimi təsvir olunma
- variantların heç biri doğru deyil
- kodlaşdırma

49. Qeyri-səlis çoxluqların zəif cəhətlərinə aid deyil,

- √ variantların hamısı
- "Qara qutu" kimi təsvir olunma
- hesablama sürəti
- kodlaşdırma
- interpretasiya olunma,

50. Qeyri-səlis çoxluqların zəif cəhətlərinə aiddir,

- √ biliyin əldə edilməsi, öyrənmə
- interpretasiya olunma, "Qara qutu" kimi təsvir olunma
- variantların heç biri doğru deyil
- hesablama sürəti
- kodlaşdırma

51. SC-in tərkib hissələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil,

- √ xaos nəzəriyyəsi
- genetik alqoritmlər
- ehtimallı mühakimə
- neyron şəbəkələr
- qeyri-səlis-məntiq

52. Ars Maqna aparatı nə məqsədlə yaradılmışdır ?

- süni intellekti inkişaf etdirmək məqsədilə
- insan intellektindən daha güclü bir intellektin yaradılması məqsədilə
- heç biri
- intellektin maşınlarda tətbiqini təkmilləşdirmək məqsədilə
- ✓ müsəlmanları xristianlaşdırmaq məqsədilə

53. Süni intellektin əsas məqsədi nədir?

- ✓ insan intellektindən daha güclü bir intellektin yaradılması
- optimizasiyanın tətbiq edilməsi
- müxtəlif çətin hesablamaların və digər tapşırıqların həyata keçirilməsi
- məntiq nəzəriyyəsinin inkişaf etdirilməsi
- intellektin maşın tərəfindən dəqiq simulyasiya edilməsi

54. C.Makkerti süni intellekti işlədərkən necə adlandırır?

- ✓ maşınları intellektual etmək elmi və mühəndisliyi
- intellektin maşın tərəfindən dəqiq simulyasiya edilməsi
- insanın sahib olduğu ən dəyərli mülkiyyət
- məntiq nəzəriyyəsi
- güclü intellekt

55. Süni intellekt kim tərəfindən yaradılıb?

- Paraels
- C.Həyyam
- ✓ C.Makkerti
- F.Kodd
- F.Maxlup

56. Süni intellekt ilk dəfə neçənci ildə istifadə edilib?

- 1996.0
- 1954.0
- ✓ 1956.0
- 1967.0
- 1977.0

57. Süni intellekt nədir?

- informasiya axtarışlarını təmin edən elmdir
- informasiya sistemlərini maşınlarada tətbiq edən riyazi elmdir.
- ✓ insan məntiqini maşınlarda tətbiq etmək məqsədi daşıyan riyazi elmdir
- telekommunikasiya vasitələrinin tətbiq edildiyini öyrənən elmdir
- avtomatlaşdırılmış informasiya sistemlərini öyrənən elmdir

58. Produksion sistemlərdə ““To” qaydası nəyi bildirir,

- ✓ variantların heç biri doğru deyil
- göndərmə
- daxil etmə
- çıxış
- giriş

59. Produksion sistemlərdə ““Əgər” qaydası nəyi bildirir,

- ✓ variantların heç biri doğru deyil
- giriş
- fəaliyyət

- nəticə
- çıxarış

60. Biliklərin fəallıq xüsusiyyətinə aşağıdakılardan hansı aiddir

- √ Biliklər informasiyanın istifadəsinə, müəyyən məsələlərin həlli zamanı informasiya proseslərinin idarə edilməsi imkanına yönəlməlidir.
- variantların heç biri doğru deyil,
- Fakt, hadisə, proses və onlar arasında səbəb-nəticə münasibətlərinə nəzərən qanunauyğunluqlar yaradılır.
- Mürəkkəb obyektlərin daha sadə obyektlərə dekompozisiya əməliyyatı və onlar arasında əlaqənin yaradılması nəzərdə tutulur.
- Sistemdə informasiyadan başqa bilikləri saxlamaqla onlardan aktiv istifadəyə kömək edən informasiya strukturları da iştirak etməlidir.

61. Biliklərin bağlılıq xüsusiyyətinə aşağıdakılardan hansı aiddir,

- √ Fakt, hadisə, proses və onlar arasında səbəb-nəticə münasibətlərinə nəzərən qanunauyğunluqlar yaradılır.
- variantların heç biri doğru deyil,
- Biliklər informasiyanın istifadəsinə, müəyyən məsələlərin həlli zamanı informasiya proseslərinin idarə edilməsi imkanına yönəlməlidir.
- Mürəkkəb obyektlərin daha sadə obyektlərə dekompozisiya əməliyyatı və onlar arasında əlaqənin yaradılması nəzərdə tutulur.
- Sistemdə informasiyadan başqa bilikləri saxlamaqla onlardan aktiv istifadəyə kömək edən informasiya strukturları da iştirak etməlidir.

62. Biliklərin strukturluluq xüsusiyyətinə aşağıdakılardan hansı aiddir,

- Biliklər informasiyanın istifadəsinə, müəyyən məsələlərin həlli zamanı informasiya proseslərinin idarə edilməsi imkanına yönəlməlidir.
- variantların heç biri doğru deyil,
- √ Mürəkkəb obyektlərin daha sadə obyektlərə dekompozisiya əməliyyatı və onlar arasında əlaqənin yaradılması nəzərdə tutulur.
- Sistemdə informasiyadan başqa bilikləri saxlamaqla onlardan aktiv istifadəyə kömək edən informasiya strukturları da iştirak etməlidir.
- Fakt, hadisə, proses və onlar arasında səbəb-nəticə münasibətlərinə nəzərən qanunauyğunluqlar yaradılır.

63. Biliklərin daxili interpretasiyalıq xüsusiyyətinə aşağıdakılardan hansı aiddir,

- √ Sistemdə informasiyadan başqa bilikləri saxlamaqla onlardan aktiv istifadəyə kömək edən informasiya strukturları da iştirak etməlidir.
- Biliklər informasiyanın istifadəsinə, müəyyən məsələlərin həlli zamanı informasiya proseslərinin idarə edilməsi imkanına yönəlməlidir.
- Fakt, hadisə, proses və onlar arasında səbəb-nəticə münasibətlərinə nəzərən qanunauyğunluqlar yaradılır.
- Mürəkkəb obyektlərin daha sadə obyektlərə dekompozisiya əməliyyatı və onlar arasında əlaqənin yaradılması nəzərdə tutulur.
- variantların heç biri doğru deyil,

64. Produksion sistemlərdə ““To” qaydası nəyi bildirir,

- √ çıxarış
- çıxış
- giriş
- göndərmə
- daxil etmə

65. Produksion sistemlərdə ““Əgər” qaydası nəyi bildirir,

- fəaliyyət
- giriş
- √ göndərmə
- çıxarış
- nəticə

66. İqtisadi sistemləri tədqiq edən zaman ən başlıca məsələlər deyil?

- √ qarşılıqlı əlaqədə olan sistemlərin vəhdətliyinin təmin olunması
- sistem münasibətlərinin düzgün dərk edilməsi
- sistemlərin strukturunun, fəaliyyət göstərməsinin qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi
- ünsürlərin keyfiyyətcə fərqli cəhətlərinin ayrılması
- ünsürlərin sistemə çevrilməsinə səbəb olan determinantları aşkara çıxarmaq

67. Dərketmə formaları içərisində mühüm yer tutur?

- √ sistemli bilik
- iqtisadi bilik
- sistem spesifikliyi
- mütəq ideyanın olması
- qərar qəbuletmə

68. Zəruri rəngarənglik qanununa görə:

- √ hər bir sistemin effektiv idarə olunması yalnız o halda mümkündür ki, idarə edən sistemin rəngarəngliyi idarə olunan sistemin rəngarəngliyindən böyük olsun
- hər bir sistemin effektiv idarə olunması yalnız o halda mümkündür ki, idarə edən sistemin rəngarəngliyi idarə olunan sistemin rəngarəngliyinə bərabər olsun
- sistemin rəngarəngliyi artdıqca informaliyalar da müvafiq sürətdə çoxalsın
- sistemin rəngarəngliyi artdıqca informasiyalar uyğun olaraq azalsın
- hər bir sistemin effektiv idarə olunması yalnız o halda mümkündür ki, idarə edən sistemin rəngarəngliyi idarə olunan sistemin rəngarəngliyindən kiçik olsun

69. Kibernetika hansı sahələrə ayrılır?

- √ nəzəri, texniki, tətbiqi
- nəzəri, texniki
- nəzəri, təşkilatı, tətbiqi
- nəzəri, texniki, təşkilatı
- iqtisadi, metodoloji

70. Nəzəri kibernetikaya aiddir:

- √ ixtiyari təbiətli idarəetmə sistemlərinin aparatının və metodlarının işlənilib hazırlanması
- idarəetmə aparatlarının yaradılması
- texniki proseslərin və fiziki eksperimentlərin halını xarakterizə edən situasiyaların təhlili
- avtomatlaşdırılmış diaqnostik qurğuların işlənilib hazırlanması
- obrazların tanınması

71. Texniki kibernetikanın məşğul olduğu problemlərə aid deyil:

- √ idarəetmə sistemlərinin aparatının və metodlarının işlənilib hazırlanması
- texniki proseslərin və fiziki eksperimentlərin halını xarakterizə edən situasiyaların təhlili
- obyektlərin identifikasiyası
- diaqnostik qurğuların işlənilib hazırlanması
- oxuya bilən avtomatların yaradılması

72. Kibernetikanın xalq təsərrüfatı sahəsində ən mühüm vəzifəsi nədir?

- √ müəssisələrin idarə olunmasının avtomatlaşdırılmış sistemini yaratmaq
- diaqnostik qurğuların işlənilib hazırlanması
- obrazların tanınması
- texniki proseslərin və fiziki eksperimentlərin halını xarakterizə edən situasiyaların təhlili
- oxuya bilən avtomatların yaradılması

73. Kibernetik sistemin əks etdiyi proseslərə daxil deyil?

- √ bu sistemlə qarşılıqlı əlaqədə olan sistemləri özündə birləşdirir
- informasiyaları yaddaşda saxlayır
- informasiyaları emal edir
- informasiyalarla mübadilə aparır
- informasiyaları qəbul edir

74. Dəyişənlər-... cümləni tamamlayın.

- √ məzmununa görə real obyektə bərabər olmayıb bu obyektin hər hansı hissəsidir
- öz məzmununa görə real obyektə bərabərdir
- kəmiyyət baxımından dəyişkəndir
- məzmununa görə real obyektə bərabər olub bu obyektin hər hansı hissəsidir
- sistemin elementi deyil

75. Kibernetik sistemin növləri hansılardır?

- adoptiv, texniki, nəzəri
- √ proqramlı, adoptiv
- texniki, nəzəri
- təşkilati, proqramlı
- hamısı

76. Kibernetik sistemdə baş verən proseslər:

- √ əsas, əks rəbitə, məhdudiyət
- məhdudiyət, əks rəbitə
- əsas, əks əlaqə, məhdudiyət
- əsas, əks əlaqə
- əsas, məhdudiyət

77. Kibernetik sistemin hansı elementləri vardır?

- √ əks əlaqə, məhdudiyət, giriş, çıxış, proses
- əsas, əks əlaqə, giriş, çıxış
- giriş, çıxış, proses
- giriş, çıxış, məhdudiyət
- əsas, əks əlaqə, məhdudiyət

78. Genetik alqoritmlərin güclü cəhətlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir

- √ Qlobal optimallaşdırma
- Approksimasiya qabiliyyəti
- Həqiqətə uyğunluq
- Əyriyə uyğunlaşdırma
- Səhvlərə tolerantlıq

79. Təkamül hesablamalarının güclü cəhətlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir

- √ Hesablama effektivliyi
- Approksimasiya qabiliyyəti
- Həqiqətə uyğunluq
- Əyriyə uyğunlaşdırma
- Səhvlərə tolerantlıq

80. Qeyri-səlis çoxluqların güclü cəhətlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil

- √ Adaptasiya
- Məntiqi çıxarış
- Interpretasiya olunma
- Modelləşdirmə
- Həqiqətə uyğunluq

81. GA, təkamül hesablamaların zəif cəhətlərinə aid deyil

- √ variantların hamısı
- "Qara qutu" kimi təsvir olunma
- öyrənmə
- biliyin əldə edilməsi

- interpretasiya olunma

82. Süni neyron şəbəkələrin zəif cəhətlərinə aiddir

- √ interpretasiya olunma, "Qara qutu" kimi təsvir olunma
- hesablama sürəti
- biliyin əldə edilməsi, öyrənmə
- variantların heç biri doğru deyil
- kodlaşdırma

83. Qeyri-səlis çoxluqların zəif cəhətlərinə aid deyil

- √ variantların hamısı
- kodlaşdırma
- hesablama sürəti
- "Qara qutu" kimi təsvir olunma
- interpretasiya olunma

84. Qeyri-səlis çoxluqların zəif cəhətlərinə aiddir

- √ biliyin əldə edilməsi, öyrənmə
- kodlaşdırma
- hesablama sürəti
- variantların heç biri doğru deyil
- interpretasiya olunma, "Qara qutu" kimi təsvir olunma

85. SC-in tərkib hissələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil

- √ xaos nəzəriyyəsi
- neyron şəbəkələr
- ehtimallı mühakimə
- genetik alqoritmlər
- qeyri-səlis-məntiq

86. Kibernetik sistemin neçə elementi mövcuddur?

- √ 5.0
- 4.0
- 3.0
- 6.0
- 7.0

87. Kibernetika sistemində neçə proses baş verir?

- √ 3.0
- 5.0
- 6.0
- 7.0
- 2.0

88. Kibernetik sistemin neçə növü vardır?

- 4.0
- 5.0
- 7.0
- 3.0
- √ 2.0

89. Kibernetikanın əsas tədqiqat obyektı nədir?

- √ kibernetik sistem
- bilik sistemi
- proqram təminatı
- texniki proqram toplusu
- iqtisadi sistem

90. Kibernetik dildə sistem dedikdə nə başa düşülür?

- √ qarşılıqlı əlaqəli dəyişənlərin, elementlərin, blokların məcmusu
- iqtisadi əlaqələr məcmusu
- metodoloji vasitələr kompleksi
- texniki-təşkilati sistemlər çoxluğu
- linqvistik vasitələr məcmusu

91. Biri nəzəri kibernetikaya daxil olan nəzəriyyə deyil:

- √ iqtisadi nəzəriyyə
- təsadüfi proseslər nəzəriyyəsi
- oyunlar nəzəriyyəsi
- statistik həllər nəzəriyyəsi
- mürəkkəb sistemlərin idarə olunması nəzəriyyəsi

92. Kibernetika neçə yerə ayrılır?

- √ 3.0
- 4.0
- 5.0
- 6.0
- 2.0

93. Kibernetikanın əsas qanunlarından biridir?

- √ zəruri rəngarənglik
- məqsədli bilik
- təşkilati zərurilik
- iqtisadi əlaqə
- sistemli bilik

94. Hansı obyektin sistem halında öyrənilməsinə daxil deyil?

- √ hadisələrin bütövlükdə tədqiq edilməsi
- hadisələrin real ümumiliyinin, ümumi keyfiyyətinin aşkara çıxarılması
- hadisələr sisteminin hərtərəfli öyrənilməsi
- hadisələrə təsir edən bir çox amillərin mühüm əlaqələrinin müəyyən edilməsi
- hadisələrin, predmetlərin real əlaqələrinin aşkara çıxarılması

95. Kibernetika nəyi öyrənir?

- √ əlaqə və idarəetmə modelləri
- texnoloji prosesləri
- telekommunikasiya vasitələrini
- bilik iqtisadiyyatını
- texniki-iqtisadi əlaqələri

96. Kibernetikanın əsasını kim qoymuşdu?

- √ N.Viper
- F.Maxlup
- E.Toffler
- D.Bell

- Y.Şumpeter

97. EC – termini nəyi bildirir

- √ təkamül hesablamaları
- süni neyron şəbəkələr
- qeyri – səliss məntiq
- variantların heç biri
- qeyri-səliss çoxluq

98. Süni neyron şəbəkələrin güclü cəhətlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil

- √ İnterpretasiya olunma
- Əyriyə yaxınlaşdırma
- Ümumiləşmə qabiliyyəti
- Approksimasiya qabiliyyəti
- Adaptasiya

99. GA,təkamül hesablamaların zəif cəhətlərinə aiddir

- √ kodlaşdırma, hesablama sürəti
- öyrənmə
- biliyin əldə edilməsi
- variantların heç biri doğru deyil
- interpretasiya olunma, "Qara qutu" kimi təsvir olunma

100. Süni neyron şəbəkələrin zəif cəhətlərinə aid deyil

- √ variantların hamısı
- kodlaşdırma
- hesablama sürəti
- biliyin əldə edilməsi
- öyrənmə

101. Kibernetik sistemdə baş verən proseslər:

- √ əsas,əks rabitə,məhdudiyət
- məhdudiyət,əks rabitə
- əsas,əks əlaqə,məhdudiyət
- əsas,əks əlaqə
- əsas,məhdudiyət

102. Kibernetika sistemində neçə proses baş verir?

- √ 3.0
- 5.0
- 6.0
- 7.0
- 2.0

103. Adaptiv-... düzgün variantı seçin:

- √ ətraf mühitə maksimal adaptasiya etmək üçün özünü təşkil qabiliyyətinə malikdir
- yaranmış məhdudiyətləri aradan qaldırmaq imkanı vardır
- sistemin çıxışına olan tələbin girişə olan tələb kimi uyğunluğudur
- çıxışın faktiki və arzu olunmayan vəziyyətə uyğunluğudur
- belə sistemlər üçün yalnız verilmiş proqrama uyğun olaraq yalnız bir davranış xarakterikdir

104. Proqramlı -... düzgün variantı seçin:

- √ belə sistemlər üçün yalnız verilmiş proqrama uyğun olaraq yalnız bir davranış xarakterikdir
- yaranmış məhdudiyətləri aradan qaldırmaq imkanı vardır
- sistemin çıxışına olan tələbin girişə olan tələb kimi uyğunluğudur
- çıxışın faktiki və arzu olunmayan vəziyyətə uyğunluğudur
- ətraf mühitə maksimal adaptasiya etmək üçün özünü təşkil qabiliyyətinə malikdir

105. Kibernetik sistemin növləri hansılardır?

- adoptiv, texniki, nəzəri
- √ proqramlı, adoptiv
- texniki, nəzəri
- təşkilati, proqramlı
- hamısı

106. Kibernetik sistemin neçə növü vardır?

- √ 2.0
- 7.0
- 3.0
- 4.0
- 5.0

107. Dəyişənlər-... cümləni tamamlayın.

- √ məzmununa görə real obyektə bərabər olmayıb bu obyektin hər hansı hissəsidir
- öz məzmununa görə real obyektə bərabərdir
- kəmiyyət baxımından dəyişkəndir
- məzmununa görə real obyektə bərabər olub bu obyektin hər hansı hissəsidir
- sistemin elementi deyil

108. Kibernetik sistemin əks etdiyi proseslərə daxil deyil?

- √ bu sistemlə qarşılıqlı əlaqədə olan sistemləri özündə birləşdirir
- informasiyaları yaddaşda saxlayır
- informasiyaları emal edir
- informasiyalarla mübadilə aparır
- informasiyaları qəbul edir

109. Kibernetikanın əsas tədqiqat obyektini nədir?

- √ kibernetik sistem
- bilik sistemi
- proqram təminatı
- texniki proqram toplusu
- iqtisadi sistem

110. Kibernetik dildə sistem dedikdə nə başa düşülür?

- √ qarşılıqlı əlaqəli dəyişənlərin, elementlərin, blokların məcmusu
- iqtisadi əlaqələr məcmusu
- metodoloji vasitələr kompleksi
- texniki-təşkilati sistemlər çoxluğu
- linqvistik vasitələr məcmusu

111. Kibernetikanın xalq təsərrüfatı sahəsində ən mühüm vəzifəsi nədir?

- √ müəssisələrin idarə olunmasının avtomatlaşdırılmış sistemini yaratmaq
- diaqnostik qurğuların işlənilib hazırlanması
- obrazların tanınması
- texniki proseslərin və fiziki eksperimentlərin halını xarakterizə edən situasiyaların təhlili

- oxuya bilən avtomatların yaradılması

112. Biri nəzəri kibernetikaya daxil olan nəzəriyyə deyil:

- ✓ iqtisadi nəzəriyyə
- təsadüfi proseslər nəzəriyyəsi
- oyunlar nəzəriyyəsi
- statistik həllər nəzəriyyəsi
- mürəkkəb sistemlərin idarə olunması nəzəriyyəsi

113. Texniki kibernetikanın məşğul olduğu problemlərə aid deyil:

- ✓ idarəetmə sistemlərinin aparatının və metodlarının işlənilib hazırlanması
- texniki proseslərin və fiziki eksperimentlərin halını xarakterizə edən situasiyaların təhlili
- obyektlərin identifikasiyası
- diaqnostik qurğuların işlənilib hazırlanması
- oxuya bilən avtomatların yaradılması

114. Nəzəri kibernetikaya aiddir:

- ✓ ixtiyari təbii idarəetmə sistemlərinin aparatının və metodlarının işlənilib hazırlanması
- idarəetmə aparatlarının yaradılması
- texniki proseslərin və fiziki eksperimentlərin halını xarakterizə edən situasiyaların təhlili
- avtomatlaşdırılmış diaqnostik qurğuların işlənilib hazırlanması
- obrazların tanınması

115. Kibernetika hansı sahələrə ayrılır?

- ✓ nəzəri, texniki, tətbiqi
- nəzəri, texniki, təşkilati
- nəzəri, təşkilati, tətbiqi
- nəzəri, texniki
- iqtisadi, metodoloji

116. Kibernetika neçə yerə ayrılır?

- 4.0
- 5.0
- 6.0
- ✓ 3.0
- 2.0

117. Zəruri rəngarənglik qanununa görə:

- sistemin rəngarəngliyi artdıqca informasiyalar uyğun olaraq azalsın
- sistemin rəngarəngliyi artdıqca informaliyalar da müvafiq sürətdə çoxalsın
- ✓ hər bir sistemin effektiv idarə olunması yalnız o halda mümkündür ki, idarə edən sistemin rəngarəngliyi idarə olunan sistemin rəngarəngliyindən böyük olsun
- hər bir sistemin effektiv idarə olunması yalnız o halda mümkündür ki, idarə edən sistemin rəngarəngliyi idarə olunan sistemin rəngarəngliyindən kiçik olsun
- hər bir sistemin effektiv idarə olunması yalnız o halda mümkündür ki, idarə edən sistemin rəngarəngliyi idarə olunan sistemin rəngarəngliyinə bərabər olsun

118. Kibernetikanın əsas qanunlarından biridir?

- iqtisadi əlaqə
- ✓ zəruri rəngarənglik
- sistemli bilik
- təşkilati zərurilik
- məqsədli bilik

119. Hansı obyektin sistem halında öyrənilməsinə daxil deyil?

- hadisələr sisteminin hərtərəfli öyrənilməsi
- hadisələrə təsir edən bir çox amillərin mühüm əlaqələrinin müəyyən edilməsi
- hadisələrin real ümumiliyinin, ümumi keyfiyyətinin aşkara çıxarılması
- ✓ hadisələrin bütövlükdə tədqiq edilməsi
- hadisələrin, predmetlərin real əlaqələrinin aşkara çıxarılması

120. Dərketmə formaları içərisində mühüm yer tutur? 2

- mütəq ideyanın olması
- ✓ sistemli bilik
- qərar qəbul etmə
- sistem spesifikliyi
- iqtisadi bilik

121. İqtisadi sistemləri tədqiq edən zaman ən başlıca məsələlər deyil?

- ünsürlərin keyfiyyətə fərqli cəhətlərinin ayrılması
- sistem münasibətlərinin düzgün dərk edilməsi
- sistemlərin strukturunun, fəaliyyət göstərməsinin qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi
- ✓ qarşılıqlı əlaqədə olan sistemlərin vəhdətliyinin təmin olunması
- ünsürlərin sistemə çevrilməsinə səbəb olan determinantları aşkara çıxarmaq

122. Kibernetika nəyi öyrənir?

- bilik iqtisadiyyatını
- ✓ əlaqə və idarəetmə modelləri
- texniki-iqtisadi əlaqələri
- texnoloji prosesləri
- telekommunikasiya vasitələrini

123. Kibernetikanın əsasını kim qoymuşdu?

- D. Bell
- ✓ N. Viper
- Y. Şumpeter
- F. Maxlup
- E. Toffler

124. EC – termini nəyi bildirir,

- variantların heç biri
- ✓ təkamül hesablamaları
- qeyri-səlis çoxluq
- süni neyron şəbəkələr
- qeyri – səlis məntiq

125. Genetik alqoritmlərin güclü cəhətlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir,

- Əyriyənin approksimasiyası
- ✓ Qlobal optimallaşdırma
- Səhvlərə tolerantlıq
- Approksimasiya qabiliyyəti
- Həqiqətə uyğunluq

126. A qeyri-səlis çoxluğunun mənsubiyyət funksiyası olarsa, belə çoxluğa nə deyilir

- ✓ qeyri- səlis çoxluğunun daşıyıcısı

- çoxluğunun keçid nöqtələri
- universal çoxluq
- normal qeyri-səlis çoxluq
- boş çoxluq

127. X universal çoxluğundan götürülmüş x elementlərinin və onlara uyğun mənsubiyyət funksiyalarının nizamlanmış cütlükləri deyilir. Cümləni tamamlayın

- ✓ qeyri-səlis çoxluq
- qeyri-səlis funksiya
- qeyri-səlis sistem
- qeyri-səlis nəzəriyyə
- qeyri-səlis məntiq

128. Qeyri-səlis çoxluğun iki x və y elementləri arasında R münasibətinin olmasını göstərmək üçün neçə yazılışdan istifadə edilir

- 4.0
- 5.0
- 6.0
- 3.0
- ✓ 2.0

129. Qeyri-səlis çoxluqların tərifini hansı funksiyanın köməyi ilə verilir

- ✓ mənsubiyyət
- «məqsəd»
- «asililik»
- «giriş»
- «çıxış»

130. Qeyri-müəyyən bə qeyri-səlis qərarların ciddi riyazi təsvirinə imkan verən, “qeyri-səlis çoxluqlar” nəzəriyyəsinin banisi kimdir

- Tyuring
- Makkarti
- Şennon
- Nyuell
- ✓ L.Zadə

131. Qeyri-səlis çoxluqların tərifini hansı funksiyanın köməyi ilə verilir,

- ✓ mənsubiyyət
- «giriş»
- «asililik»
- «məqsəd»
- «çıxış»

132. Kibernetik sistemin hansı elementləri vardır?

- giriş, çıxış, məhdudiyyət
- giriş, çıxış, proses
- əsas, əks əlaqə, giriş, çıxış
- əsas, əks əlaqə, məhdudiyyət
- ✓ əks əlaqə, məhdudiyyət, giriş, çıxış, proses

133. Kibernetik sistemin neçə elementi mövcuddur?

- ✓ 5.0
- 3.0
- 7.0
- 4.0

- 6.0

134. Hər bir alternativ yalnız bir mənsubiyyət funksiyası ilə xarakterizə olunur, alternativlər arasından ən yaxşısını seçmək üçün onların mənsubiyyət funksiyalarının qiymətləri içərisində ən böyüyünü tapmaq və müvafiq alternativini ən yaxşı alternativ kimi qəbul etmək olar. Bu ifadə qeyri-səlis riyazi proqramlaşdırmada maksimum məsələlərin həll üsulunun hansı mərhələsinə aiddir

- ✓ ikinci
- birinci
- beşinci
- dördüncü
- üçüncü

135. Hər bir alternativ üçün onun ən pis ödədiyi kriteri müəyyənləşdirilir, başqa sözlə desək bütün alternativlər arasından mənsubiyyət funksiyasının qiyməti ən kiçik olan kriteri tapılır. Bu ifadə qeyri-səlis riyazi proqramlaşdırmada maksimum məsələlərin həll üsulunun hansı mərhələsinə aiddir

- dördüncü
- beşinci
- ✓ birinci
- ikinci
- üçüncü

136. Qeyri-müəyyənlik şəraitində bu ifadə şirkətdə nəyi bildirir, $M = \{0.3, 0.9, 0.5, 0.8, 0.6, 1, 0.6, 0.4, 0.9, 1\}$.

- ✓ məqsədini
- istehsal etdiyi məhsulu
- investisiyanı
- xərcini
- gəlirini

137. Aşağıdakı ifadələrdən hansı effektiv həllərin seçilməsi üçün qeyri-səlis qərar qəbul etmə məsələsi yanaşmasına aid edilir

- ✓ Burada məqsəd, məhdudiyyətlər və şərtlər haqqında biliklərin subyektivliyi nəzərə alınır, alternativlər arasında üstünlük münasibətləri istifadə edilir
- variantların heç biri doğru deyil
- Qeyri-müəyyənliklər şəraitində qərarların qəbul edilməsi məsələlərində riyazi cəhətdən yalnız bir ciddi nəticə əldə etmək olar, reallaşdıran alternativ həll kimi seçilməyə də bilər, çünki belə alternativ həddən artıq yaxşı və ya həddən artıq pis həll ola bilər.
- Alternativlər çoxluğundan "zay" alternativlərin, yəni şərtlərə və məqsədlərə daha az uyğun gələn alternativlərin atılmasından ibarətdir, hər addımdan sonra alternativlər çoxluğu müəyyən qədər kiçilir.
- Məsələnin həlli yaxşılaşdırıla bilməyən alternativlər arasında axtarılmalıdır, bu mülahizə alternativlər çoxluğunu "sıxmağa", hər hansı göstəriciyə görə pis alternativin seçilməsi nəticəsində mümkün ola biləcək itkiləri müəyyən etməyə və hər hansı konkret göstəriciyə görə alternativin yaxşılaşdırılmasına imkan verir

138. Aşağıdakı ifadələrdən hansı zəmanət verilmiş nəticələrin əldə olunması yanaşmasına aid edilir

- Burada məqsəd, məhdudiyyətlər və şərtlər haqqında biliklərin subyektivliyi nəzərə alınır, alternativlər arasında üstünlük münasibətləri istifadə edilir.
- variantların heç biri doğru deyil
- ✓ Qeyri-müəyyənliklər şəraitində qərarların qəbul edilməsi məsələlərində riyazi cəhətdən yalnız bir ciddi nəticə əldə etmək olar, reallaşdıran alternativ həll kimi seçilməyə də bilər, çünki belə alternativ həddən artıq yaxşı və ya həddən artıq pis həll ola bilər.
- Məsələnin həlli yaxşılaşdırıla bilməyən alternativlər arasında axtarılmalıdır, bu mülahizə alternativlər çoxluğunu "sıxmağa", hər hansı göstəriciyə görə pis alternativin seçilməsi nəticəsində mümkün ola biləcək itkiləri müəyyən etməyə və hər hansı konkret göstəriciyə görə alternativin yaxşılaşdırılmasına imkan verir
- Alternativlər çoxluğundan "zay" alternativlərin, yəni şərtlərə və məqsədlərə daha az uyğun gələn alternativlərin atılmasından ibarətdir, hər addımdan sonra alternativlər çoxluğu müəyyən qədər kiçilir

139. Aşağıdakı ifadələrdən hansı qeyri-münasib alternativlərin atılması yanaşmasına aid edilir

- Burada məqsəd, məhdudiyyətlər və şərtlər haqqında biliklərin subyektivliyi nəzərə alınır, alternativlər arasında üstünlük münasibətləri istifadə edilir.
- variantların heç biri doğru deyil
- ✓ Alternativlər çoxluğundan "zay" alternativlərin, yəni şərtlərə və məqsədlərə daha az uyğun gələn alternativlərin atılmasından ibarətdir, hər addımdan sonra alternativlər çoxluğu müəyyən qədər kiçilir.

- Məsələnin həlli yaxşılaşdırıla bilməyən alternativlər arasında axtarılmalıdır, bu mülahizə alternativlər çoxluğunu "sıxmağa", hər hansı
- göstəriciyə görə pis alternativin seçilməsi nəticəsində mümkün ola biləcək itkiləri müəyyən etməyə və hər hansı konkret göstəriciyə görə alternativin yaxşılaşdırılmasına imkan verir
 - Qeyri-müəyyənliklər şəraitində qərarların qəbul edilməsi məsələlərində riyazi cəhətdən yalnız bir ciddi nəticə əldə etmək olar, reallaşdıran alternativ həll kimi seçilməyə də bilər, çünki belə alternativ həddən artıq yaxşı və ya həddən artıq pis həll ola bilər.
- 140.** Aşağıdakı ifadələrdən hansı pareto prinsipinə aid edilir
- Qeyri-müəyyənliklər şəraitində qərarların qəbul edilməsi məsələlərində riyazi cəhətdən yalnız bir ciddi nəticə əldə etmək olar, reallaşdıran alternativ həll kimi seçilməyə də bilər, çünki belə alternativ həddən artıq yaxşı və ya həddən artıq pis həll ola bilər
 - Burada məqsəd, məhdudiyyətlər və şərtlər haqqında biliklərin subyektivliyi nəzərə alınır, alternativlər arasında üstünlük münasibətləri istifadə edilir.
 - √ Məsələnin həlli yaxşılaşdırıla bilməyən alternativlər arasında axtarılmalıdır, bu mülahizə alternativlər çoxluğunu "sıxmağa", hər hansı göstəriciyə görə pis alternativin seçilməsi nəticəsində mümkün ola biləcək itkiləri müəyyən etməyə və hər hansı konkret göstəriciyə görə alternativin yaxşılaşdırılmasına imkan verir.
 - variantların heç biri doğru deyil
 - Alternativlər çoxluğundan "zay" alternativlərin, yəni şərtlərə və məqsədlərə daha az uyğun gələn alternativlərin atılmasından ibarətdir, hər addımdan sonra alternativlər çoxluğu müəyyən qədər kiçilir
- 141.** Qeyri-müəyyənliklər şəraitində məsələlərin həlli istiqamətində hansı yanaşmalar mövcuddur
- √ variantların hamısı
 - effektiv həllərin seçilməsi üçün qeyri-səlis qərar qəbul etmə məsələsi
 - zəmanət verilmiş nəticələrin əldə olunması
 - qeyri-münasib alternativlərin atılması
 - pareto prinsipi
- 142.** Qeyri-səlis riyazi proqramlaşdırmada maksimum məsələlərin həll üsulu neçə mərhələli olur
- √ 2.0
 - 4.0
 - 6.0
 - 5.0
 - 3.0
- 143.** Qərarların qəbul edilməsi, yəni ən effektiv alternativin seçilməsi məsələsi neçə mərhələdə həll edilir
- √ 3.0
 - 6.0
 - 5.0
 - 4.0
 - 2.0
- 144.** Qeyri-səlis münasibətlər neçə ölçülü relyasion matrisin köməyi ilə verilir
- √ 2.0
 - 6.0
 - 5.0
 - 3.0
 - 4.0
- 145.** Neyrokompüterlərin müasir kompüterlərdən əsas fərqi nədən ibarətdir? 1.onlar öyrənmə qabiliyyətinə malikdirlər 2.süni intellekt məsələlərinin həllində istifadə edilir 3.hesablama əməliyyatları paralel aparılır 4.hesablama prosesləri verilənlərlə idarə olunur
- 1.4
 - 2.4
 - 2.3
 - 1.3
 - √ 1.2
- 146.** Fəallaşma funksiyalarına aşağıdakılardan hansılar aid edilir, 1. vahid sıçrayış funksiyası 2. homogen 3. xətti hədd 4. siqmoid – hiperbolik tangens 5. siqmoid – logistik 6. heterogen

- 1,2,4,5
- 1,2,5,6
- ✓ 1,3,4,5
- 1,3,4,6
- 1,3,5,6

147. Aşağıdakı ifadələrdən hansı paket öyrədilməsinə aiddir

- ilkin qiymətlər kimi öyrədici yığımdan təsadüfi olaraq seçilmiş qiymətlər verilir
- ✓ çəkilər öyrədici yığının vektorlarının hər bir təqdimatından sonra deyil, bütün öyrədici yığının təsiri nəzərə alındıqdan sonra təzələnilir
- bütün çəkilərə kiçik təsadüfi qiymətlər verilir
- böyük öyrədilmə sürəti və radiusu seçilir ki, bu da neyronların vektorlarını nümunələrin yığımda paylanmasına müvafiq düzməyə imkan verir, çəkilərin dəqiq sazlanması aparılır, öyrədilmə sürətinin parametrləri başlanğıc qiymətlərdən xeyli az olur
- çəkilər başlanğıc verilənlərin yığınının iki əsas məxsusi vektorları arasından keçən xətti fəza boyu xətti olaraq nizamlanmış vektorların qiymətləri ilə verilir

148. Aşağıdakı ifadələrdən hansı xətti verilmə üsuluna aiddir

- çəkilər öyrədici yığının vektorlarının hər bir təqdimatından sonra deyil, bütün öyrədici yığının təsiri nəzərə alındıqdan sonra təzələnilir
- ✓ çəkilər başlanğıc verilənlərin yığınının iki əsas məxsusi vektorları arasından keçən xətti fəza boyu xətti olaraq nizamlanmış vektorların qiymətləri ilə verilir
- bütün çəkilərə kiçik təsadüfi qiymətlər verilir
- böyük öyrədilmə sürəti və radiusu seçilir ki, bu da neyronların vektorlarını nümunələrin yığımda paylanmasına müvafiq düzməyə imkan verir, çəkilərin dəqiq sazlanması aparılır, öyrədilmə sürətinin parametrləri başlanğıc qiymətlərdən xeyli az olur
- ilkin qiymətlər kimi öyrədici yığımdan təsadüfi olaraq seçilmiş qiymətlər verilir

149. Aşağıdakı ifadələrdən hansı nümunə ilə verilmə üsuluna aiddir

- ✓ ilkin qiymətlər kimi öyrədici yığımdan təsadüfi olaraq seçilmiş qiymətlər verilir
- bütün çəkilərə kiçik təsadüfi qiymətlər verilir
- çəkilər öyrədici yığının vektorlarının hər bir təqdimatından sonra deyil, bütün öyrədici yığının təsiri nəzərə alındıqdan sonra təzələnilir
- böyük öyrədilmə sürəti və radiusu seçilir ki, bu da neyronların vektorlarını nümunələrin yığımda paylanmasına müvafiq düzməyə imkan verir, çəkilərin dəqiq sazlanması aparılır, öyrədilmə sürətinin parametrləri başlanğıc qiymətlərdən xeyli az olur
- çəkilər başlanğıc verilənlərin yığınının iki əsas məxsusi vektorları arasından keçən xətti fəza boyu xətti olaraq nizamlanmış vektorların qiymətləri ilə verilir

150. Neyronların çəki əmsallarının verilməsinin birinci üsuluna aşağıdakılardan hansı aiddir

- böyük öyrədilmə sürəti və radiusu seçilir ki, bu da neyronların vektorlarını nümunələrin yığımda paylanmasına müvafiq düzməyə imkan verir, çəkilərin dəqiq sazlanması aparılır, öyrədilmə sürətinin parametrləri başlanğıc qiymətlərdən xeyli az olur
- çəkilər öyrədici yığının vektorlarının hər bir təqdimatından sonra deyil, bütün öyrədici yığının təsiri nəzərə alındıqdan sonra təzələnilir
- ilkin qiymətlər kimi öyrədici yığımdan təsadüfi olaraq seçilmiş qiymətlər verilir
- ✓ bütün çəkilərə kiçik təsadüfi qiymətlər verilir
- çəkilər başlanğıc verilənlərin yığınının iki əsas məxsusi vektorları arasından keçən xətti fəza boyu xətti olaraq nizamlanmış vektorların qiymətləri ilə verilir

151. Kompüterlər keyfiyyətə hansı funksional tələbələrə cavab verməlidir?

- heç biri
- kompüterin tətbiqini daha da asanlaşdırmaq üçün istifadəçi ilə nitq və görmə vasitəsilə ünsiyyəti təmin etmək
- ✓ hamısını
- biliklər bazaları ilə işləməyi təmin etmək və onun əsasında süni intellekt sistemlərinin təşkilinə imkan yaratmaq
- proqramların sintezinin avtomatlaşdırılması vasitəsilə proqram vasitələrinin yaradılması prosesini sadələşdirmək

152. Neyman arxitekturasının əsasını nə təşkil edir?

- ✓ a və b variantları
- proqramların sintezinin avtomatlaşdırılması vasitəsilə proqram vasitələrinin yaradılması prosesini sadələşdirməsi
- yeni nəsil kompüterlərin yaradılması sahəsində intensiv işlər
- hesablama proseslərinin verilənlərlə idarə olunması
- hesablama əməliyyatlarının paralel aparılması

153. Kompüterlərin yeni arxitekturasının yaradılması sahəsində böyük diqqət nəyə yönəlmişdir?
- kompüterlərin yaradılmasının intensiv inkişafına
 - proqramların sintezinin avtomatlaşdırılması vasitəsilə proqram vasitələrinin yaradılması prosesini sadələşdirməyə
 - hesablama proseslərinin verilənlərlə idarə olunmasına
 - hesablama əməliyyatlarının paralel aparılmasına
 - ✓ neyrokompüterlər layihəsinə
154. Neyrokompüterlərin yaradılması ideyası ilk dəfə nə vaxt təklif edilib?
- keçən əsrin 60-cı illərinin əvvəlləri
 - keçən əsrin 80-ci illərinin sonu
 - keçən əsrin 70-ci illərinin sonu
 - ✓ keçən əsrin 40-cı illərinin əvvəlləri
 - keçən əsrin 50-ci illərinin əvvəlləri
155. Fəallaşma funksiyalarına aşağıdakılardan hansı aid deyil
- ✓ heterogen
 - siqmoid – logistik
 - siqmoid – hiperbolik tangens
 - xətti hədd
 - vahid sıçrayış funksiyası
156. $a(k)$ – nəyi bildirir
- ✓ öyrənmə sürətinin monoton azalan funksiyasını
 - öyrədilən vektoru
 - s və i neyronlarının qonşuluq funksiyasını
 - sinapslarının çəki əmsallarını
 - iterasiyanın nömrəsini
157. $x(k)$ – nəyi bildirir
- ✓ öyrədilən vektoru
 - öyrənmə sürətinin monoton azalan funksiyasını
 - s və i neyronlarının qonşuluq funksiyasını
 - sinapslarının çəki əmsallarını
 - [iterasiyanın nömrəsini
158. Müxtəlif tipli neyronlardan ibarət olub vahid fəallaşdırma funksiyasına malik olan NŞ-ləri necə adlandırırlar
- ✓ heterogen
 - KÖK
 - logistik
 - hiperbolik tangens
 - homogen
159. Bir tipli neyronlardan ibarət olub vahid fəallaşdırma funksiyasına malik olan NŞ-ləri necə adlandırırlar
- ✓ homogen
 - KÖK
 - logistik
 - hiperbolik tangens
 - heterogen
160. Doymalı qeyri-xətti funksiyalar necə adlanır
- evklid

- akson
- sinaps
- xətti hədd
- ✓ siqmoid

161. Fəallaşma funksiyalarına aşağıdakılardan hansı aiddir

- ✓ variantların hamısı
- xətti hədd
- siqmoid – hiperbolik tangens
- siqmoid – logistik
- vahid sıçrayış funksiyası

162. n nəyi bildirir

- ✓ giriş vektorunun (giriş siqnalının) komponentini
- sürüşmənin qiymətini
- cəmləmənin nəticəsini
- neyronun girişlərinin sayını
- sinapsın çəkisini

163. s nəyi bildirir

- ✓ cəmləmənin nəticəsini
- sürüşmənin qiymətini
- giriş vektorunun (giriş siqnalının) komponentini
- neyronun girişlərinin sayını
- sinapsın çəkisini

164. Neyrokompüterlərin yaradılması ideyasını ilk dəfə kim vermişdir?

- ✓ F.Rozenblat
- P.Merillees
- H.Poincare
- Y.Şumpeter
- R.Bradbury

165. Öyrədilmə neçə fazadan ibarətdir

- ✓ 2.0
- 3.0
- 5.0
- 6.0
- 4.0

166. p – nəyi bildirir

- ✓ öyrədici yığımında vektorların sayını
- öyrədilən vektoru
- öyrənmə sürətinin monoton azalan funksiyasını
- öyrənmənin başlanğıc sürətini
- iterasiyanın nömrəsini

167. Neyronların çəki əmsallarının verilməsinin neçə üsulu vardır

- ✓ 3.0
- 4.0
- 5.0
- 6.0
- 2.0

168. d – nəyi bildirir

- √ s və i neyronları arasındakı məsafə
- öyrənmə sürətinin monoton azalan funksiyasını
- müəyyən sabit (öyrənmə müddəti)
- öyrənmənin başlanğıc sürətini
- iterasiyanın nömrəsini

169. a – nəyi bildirir

- √ öyrənmənin başlanğıc sürətini
- öyrədilən vektoru
- öyrənmə sürətinin monoton azalan funksiyasını
- müəyyən sabit (öyrənmə müddəti)
- iterasiyanın nömrəsini

170. k – nəyi bildirir

- √ iterasiyanın nömrəsini
- öyrənmə sürətinin monoton azalan funksiyasını
- s və i neyronlarının qonşuluq funksiyasını
- sinapslarının çəki əmsallarını
- öyrədilən vektoru

171. Neyronun cismindəki təsir müəyyən həddi aşdıqda neyron təsirlənərək hansı vasitəsilə digər neyronlara signal yollayır

- √ akson
- siqmoid
- sinaps
- evklid
- hiperbolik tangens

172. Dendritlər əsəb hüceyrələrinin cismindən çıxaraq digər neyronlarla birləşmə nöqtəsi necə adlanır

- √ sinaps
- hiperbolik tangens
- siqmoid
- evklid
- akson

173. Situasiya necə adlandırılır? 1

- √ hər biri eyni cür yaxud oxşar xarakteristikaları ilə xarakterizə olunan mürəkkəb obyektin hansısa vəziyyətlər çoxluğu
- yüksək mövcudluq səviyyəsi
- müşahidə olunan obyektin ölçülə bilən cari yaxud ani xarakteristikalarının müəyyən formada inikası
- situasiya obrazları məcmusu
- obrazın tanınmasının öyrənilməsi

174. İdarəetmə məsələlərinin obrazının tanınması yolu ilə həllində “təsvir” termini əvəzinə işlədilə bilər: 2

- √ vəziyyət
- müşahidə
- situasiya
- simvol
- obraz

175. Hər hansı bir obyektə analiz etməzdən əvvəl nə etmək lazımdır? 2

- √ haqqında hansısa üsulla nizamlı şəkildə məlumatlar almaq

- qavranma orqanlarına fərqli şəkildə təsir etmək
- məntiqi düşünmə proseslərini modelləşdirmək
- idarəetmə sisteminin texniki vəziyyətini ayırd etmək
- müəssisə rəhbərlərinin məqsədə uyğun fəaliyyətində ideyaları seçmək

176. Prinsipial nöqtəyi nəzərindən obrazın tanınmasının öyrənilməsi problemi nəyə imkan verir? 2

- ✓ kibernetika ideyalarının inkişafı ilə əlaqədar tez-tez soruşulan bir çox suallara cavab tapılmasına
- beynin fizioloji xüsusiyyətlərinin öyrənilməsinə
- məntiqi düşünmə proseslərinin modelləşdirilməsinə
- hər birinə
- indiyədək yalnız canlı insan beyninin fəaliyyəti ilə bağlı olan bir çox proseslərin avtomatlaşdırılmasına

177. Tətbiqi nöqtəyi nəzərindən obrazın tanınmasının öyrənilməsi problemi nəyə imkan verir? 2

- ✓ indiyədək yalnız canlı insan beyninin fəaliyyəti ilə bağlı olan bir çox proseslərin avtomatlaşdırılmasına
- məntiqi düşünmə proseslərinin modelləşdirilməsinə
- kibernetika ideyalarının inkişafı ilə əlaqədar tez-tez soruşulan bir çox suallara cavab tapılmasına
- hər birinə
- beynin fizioloji xüsusiyyətlərinin öyrənilməsinə

178. Obrazın tanınmasının öyrənilməsində ən vacib olan nədir? 2

- ✓ yalnız obyektlərin özü və bu obyektin hansı obraza daxil olması
- idarəetmə sistemində obyektin texniki vəziyyəti
- ayrı-ayrı obyektlərin müxtəlif cür reaksiya nümayiş etdirməsi
- beynin fizioloji xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi
- məntiqi düşünmə prosesinin modelləşdirilməsinə

179. Obraz anlayışı yerinə istifadə edilir: 2

- ✓ sinif anlayışı
- verilənlər
- yığım anlayışı
- heç biri
- simvol anlayışı

180. Obrazın obyektiv xarakteri nəyə imkan yaradır? 2

- ✓ onun tanınması prosesinin modelləşdirilməsinə
- simvolların tanınmasına
- məntiqi düşünmə prosesinin modelləşdirilməsinə
- məsələlərin həll sürətinin yüksəldilməsinə
- obrazın inikasının yadda saxlanmasına

181. Obraz dedikdə nə başa düşülür? 1

- ✓ hər hansı əlamətlərinə görə müəyyən obyektlər toplusunun birləşdirilməsini təmin edən siniflərə ayırma qruplaşması
- yerinə yetirilən işlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- simvolların tanınması
- hamısı
- məsələlərin həll sürətinin yüksəldilməsi

182. Nə üçün təkamülün istiqamətini təsbit etmək qeyri mümkün idi? 2

- ✓ xaotik səbəblər təbii seçim mexanizminə bir vəsait təqdim edirdi, bundan sonra təbii seçimbir təbii gerçək olaraq bu vəsait içərisindən müvəffəqiyyətli olanları seçdiyindən
- bir nukleotidin mutasiya ilə dəyişməsi heç bir təsir yaratmayacağından
- təməldə iqlim dəyişikliklərinin özlərinin təkamüllü müddət üçün əlaqəsi olmadığından
- təsbit etmək mümkündür

- təkamülün xaotik bir quruluş olduğundan

183. Növlərin Mənşəyində təkamülün təbii seçim mexanizmi ilə sürdüyünü açıqlamışdır: 1

- H.Poincare
- ✓ Darwin
- P.Merilees
- F.Rozenblat
- F.Kodd

184. Xaos nəzəriyyəsinin təməli izahındakı fakt hansıdır? 2

- ✓ dinamik sistemlərdə göz ardı edilə bilən kimi görünən təsirlər belə yığılaraq həllin ya da nəticənin köklü bir şəkildə dəyişməsinə səbəb ola bilər
- müxtəlif dəyişmələri və təsirləri aradan qaldıra bilər
- problemlərin həllinini əks etdirən qaydalara əsaslanır
- hamısı
- nəzəriyyə daxilindəki ilkin şərtlər sistemin ümümlilikdə təsirinə səbəb ola bilər

185. Kəpənək Effekti termininə hansı uyğun gəlir: 2

- ✓ xaos nəzəriyyəsi daxilində ilkin şərtlərin sistemin bütünlükdə ümumi təsirinə deyilir
- qeyri-xətti hadisələri öyrənən bir nəzəriyyədir
- müxtəlif fiziki hadisələr nəticəsində yaranır
- hamısı
- dəyişmələri və təsiri araşdıran elm sahəsidir

186. Xaos nəzəriyyəsinin sistemli şəkildə inkişafı kimə məxsusdur? 1

- ✓ E.N.Lorenz
- P.Merilees
- F.Rozenblat
- H.Poincare
- R.Bradbury

187. Neyrokompüterlərin yaradılması ideyası ilk dəfə nə vaxt təklif edilib? 2

- ✓ keçən əsrin 40-cı illərinin əvvəlləri
- keçən əsrin 50-ci illərinin əvvəlləri
- keçən əsrin 70-ci illərinin sonu
- keçən əsrin 80-ci illərinin sonu
- keçən əsrin 60-cı illərinin əvvəlləri

188. Kompüterlərin yeni arxitekturasının yaradılması sahəsində böyük diqqət nəyə yönəlmişdir? 2

- ✓ neyrokompüterlər layihəsinə
- proqramların sintezinin avtomatlaşdırılması vasitəsilə proqram vasitələrinin yaradılması prosesini sadələşdirməyə
- hesablama proseslərinin verilənlərlə idarə olunmasına
- hesablama əməliyyatlarının paralel aparılmasına
- kompüterlərin yaradılmasının intensiv inkişafına

189. Kompüterlərin yeni arxitekturasının yaradılması sahəsində böyük diqqət nəyə yönəlmişdir? 2

- ✓ neyrokompüterlər layihəsinə
- proqramların sintezinin avtomatlaşdırılması vasitəsilə proqram vasitələrinin yaradılması prosesini sadələşdirməyə
- hesablama proseslərinin verilənlərlə idarə olunmasına
- hesablama əməliyyatlarının paralel aparılmasına
- kompüterlərin yaradılmasının intensiv inkişafına

190. Neyman arxitekturasının əsasını nə təşkil edir? 2

- √ a və b variantları
- proqramların sintezinin avtomatlaşdırılması vasitəsilə proqram vasitələrinin yaradılması prosesini sadələşdirməsi
- yeni nəsil kompüterlərin yaradılması sahəsində intensiv işlər
- hesablama proseslərinin verilənlərlə idarə olunması
- hesablama əməliyyatlarının paralel aparılması

191. Neyronların çəki əmsallarının verilməsinin birinci üsuluna aşağıdakılardan hansı aiddir,3

- бройцк юйрядилмя сцряти вя радиусу сечилир ки, бу да нейронларын векторларыны нцмунялярин йьыымда пайланмасына мцвафиг дцзмяйя имкан верир, чякилярин дягиг сазланмасы апарылып, юйрядилмя сцрятинин параметрляри башланьыс гиймятлярдян хейли аз олур
- чякиляр юйрядижин йьыымын векторларынын шяр бир тягдиматындан сонра дейил, бцтцн юйрядижин йьыымын тясири нязяр алындыгдан сонра тязялянир
- √ бцтцн чякиляр кичик тясадцфи гиймятляр верилир
- илкин гиймятляр кими юйрядижин йьыымдан тясадцфи олараг сечилмиш гиймятляр верилир
- чякиляр башланьыж верилмялярин йьыымынын ики ясас мяхсуси векторлары арасындан кечян хятти фьза бойу хятти олараг низамланмыш векторларын гиймятляри иля верилир

192. Neyronların çəki əmsallarının verilməsinin neçə üsulu vardır,1

- 5.0
- 6.0
- √ 3.0
- 2.0
- 4.0

193. Tanınmanın düzgünlüyü nədən asılıdır?

- hamısından
- √ ölçülən xüsusiyyətlərdə yerləşən fərqləndirici informasiyanın həcmindən
- proqnozlaşdırmanın dəqiqliyindən
- fərqləndirici informasiyanın qiymətindən
- sistemin düzgün idarə olunmasından

194. Tanınma məsələlərinə aid olmayanı seçin:

- √ kimyəvi birləşmələrin xüsusiyyətlərinin proqnozlaşdırılması
- texniki və tibbi diaqnostika
- hamısı düzgündür
- istehsalat proseslərinin idarə edilməsi
- məhsulun proqnozlaşdırılması

195. Obrazın tanınmasının öyrənilməsi probleminə əsas məsələlərdən biri hansıdır?

- √ obrazın başlanğıc təsviri
- qəbul edilmiş səs siqnallarının analizi
- yekun verilənlərin müəyyən sinifə aid edilməsi
- başlanğıc təsvirinin düzgün seçilməsi
- obyektin vəziyyətinin tanınması

196. İdarəetmə məsələlərinin obrazının tanınması yolu ilə həllində “təsvir” termini əvəzinə işlədilə bilər:

- müşahidə
- simvol
- √ vəziyyət
- situasiya
- obraz

197. Hər hansı bir obyektə analiz etməzdən əvvəl nə etmək lazımdır?

- √ haqqında hansısa üsulla nizamlı şəkildə məlumatlar almaq
- idarəetmə sisteminin texniki vəziyyətini ayırd etmək
- məntiqi düşünmə proseslərini modelləşdirmək
- müəssisə rəhbərlərinin məqsədə uyğun fəaliyyətində ideyaları seçmək
- qavranma orqanlarına fərqli şəkildə təsir etmək

198. Prinsipial nöqteyi nəzərindən obrazın tanınmasının öyrənilməsi problemi nəyə imkan verir?

- √ kibernetika ideyalarının inkişafı ilə əlaqədar tez-tez soruşulan bir çox suallara cavab tapılmasına
- hər birinə
- məntiqi düşünmə proseslərinin modelləşdirilməsinə
- beynin fizioloji xüsusiyyətlərinin öyrənilməsinə
- indiyədək yalnız canlı insan beyninin fəaliyyəti ilə bağlı olan bir çox proseslərin avtomatlaşdırılmasına

199. Tətbiqi nöqteyi nəzərindən obrazın tanınmasının öyrənilməsi problemi nəyə imkan verir?

- kibernetika ideyalarının inkişafı ilə əlaqədar tez-tez soruşulan bir çox suallara cavab tapılmasına
- məntiqi düşünmə proseslərinin modelləşdirilməsinə
- beynin fizioloji xüsusiyyətlərinin öyrənilməsinə
- √ indiyədək yalnız canlı insan beyninin fəaliyyəti ilə bağlı olan bir çox proseslərin avtomatlaşdırılmasına
- hər birinə

200. Obrazın tanınmasının öyrənilməsində ən vacib olan nədir?

- idarəetmə sistemində obyektin texniki vəziyyəti
- beynin fizioloji xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi
- √ yalnız obyektlərin özü və bu obyektin hansı obraza daxil olması
- məntiqi düşünmə prosesinin modelləşdirilməsinə
- ayrı-ayrı obyektlərin müxtəlif cür reaksiya nümayiş etdirməsi

201. Obraz anlayışı yerinə istifadə edilir:

- √ sinif anlayışı
- heç biri
- yığım anlayışı
- verilənlər
- simvol anlayışı

202. Obrazın obyektiv xarakteri nəyə imkan yaradır?

- √ onun tanınması prosesinin modelləşdirilməsinə
- məsələlərin həll sürətinin yüksəldilməsinə
- məntiqi düşünmə prosesinin modelləşdirilməsinə
- simvolların tanınmasına
- obrazın inikasının yadda saxlanmasına

203. Nə üçün təkamülün istiqamətini təsbit etmək qeyri mümkün idi?

- təməldə iqlim dəyişikliklərinin özlərinin təkamüllü müddət üçün əlaqəsi olmadığından
- təsbit etmək mümkündür
- √ xaotik səbəblər təbii seçim mexanizminə bir vəsait təqdim edirdi, bundan sonra təbii seçimbir təbii gerçək olaraq bu vəsait içərisində müvəffəqiyyətli olanları seçdiyindən
- təkamülün xaotik bir quruluş olduğundan
- bir nukleotitin mutasiya ilə dəyişməsi heç bir təsir yaratmayacağından

204. Xaos nəzəriyyəsinin təməli izahındakı fakt hansıdır?

- nəzəriyyə daxilindəki ilkin şərtlər sistemin ümünilikdə təsirinə səbəb ola bilər
- problemlərin həllinini əks etdirən qaydalara əsaslanır
- hamısı

- müxtəlif dəyişmələri və təsirləri aradan qaldıra bilər
- ✓ dinamik sistemlərdə göz ardı edilə bilən kimi görünən təsirlər belə yığılaraq həllin ya da nəticənin köklü bir şəkildə dəyişməsinə səbəb ola bilər

205. Kəpənək Effekti termininə hansı uyğun gəlir:

- müxtəlif fiziki hadisələr nəticəsində yaranır
- hamısı
- ✓ xaos nəzəriyyəsi daxilində ilkin şərtlərin sistemin bütünlükdə ümumi təsirinə deyilir
- dəyişmələri və təsiri araşdıran elm sahəsidir
- qeyri-xətti hadisələri öyrənən bir nəzəriyyədir

206. Obraz dedikdə nə başa düşülür?

- ✓ hər hansı əlamətlərinə görə müəyyən obyektlər toplusunun birləşdirilməsini təmin edən siniflərə ayırma qruplaşması
- hamısı
- simvolların tanınması
- yerinə yetirilən işlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- məsələlərin həll sürətinin yüksəldilməsi

207. Növlərin Mənşəyində təkamülün təbii seçim mexanizmi ilə sürdüyünü açıqlamışdır:

- ✓ Darwin
- F.Kodd
- H.Poincare
- F.Rozenblat
- P.Merilees

208. Xaos nəzəriyyəsinin sistemli şəkildə inkişafı kimə məxsusdur?

- F.Rozenblat
- H.Poincare
- R.Bradbury
- ✓ E.N.Lorenz
- P.Merilees

209. Tanınmanın düzgünlüyü nədən asılıdır? 2

- proqnozlaşdırmanın dəqiqliyindən
- ✓ ölçülən xüsusiyyətlərdə yerləşən fərqləndirici informasiyanın həcmindən
- hamısından
- sistemin düzgün idarə olunmasından
- fərqləndirici informasiyanın qiymətindən

210. Obrazın tanınmasının öyrənilməsi probleminə əsas məsələlərdən biri hansıdır? 2

- ✓ obrazın başlanğıc təsviri
- qəbul edilmiş səs siqnallarının analizi
- yekun verilənlərin müəyyən sinifə aid edilməsi
- başlanğıc təsvirinin düzgün seçilməsi
- obyektin vəziyyətinin tanınması

211. Neyronlar və onların giriş əlaqələri ümumilikdə defazifikatorun işini imitasiya edir. Bu ifadə konneksionist strukturlu neyroşəbəkəli qeyri-səlis modelin hansı layına aiddir

- ✓ 5-ci
- 1-ci
- 4-cü
- 3-cü
- 2-ci

212. «Əgər – onda» implikasiyası yerinə yetirilir, giriş əlaqələri başqa layın qeyri-səlis qaydalarının nəticələri kimi formalaşır ki, bunlar həm də «Və ya» məntiqi əməliyyatını imitasiya edə bilər. Bu ifadə konneksionist strukturlu neyroşəbəkəli qeyri-səlis modelin hansı layına aiddir
- √ 4-cü
 - 5-ci
 - 3-cü
 - 2-ci
 - 1-ci
213. Giriş əlaqələri «Və» əməliyyatından istifadə edən «Əgər ..., onda ...» qeyri-səlis məntiqi qaydaları üçün mülahizələri imitasiya edir. Bu ifadə konneksionist strukturlu neyroşəbəkəli qeyri-səlis modelin hansı layına aiddir
- 4-cü
 - 5-ci
 - √ 3-cü
 - 1-ci
 - 2-ci
214. Neyronlar mənsubiyyət funksiyası şəklində aktivləşərək əvvəlki laydan daxil olan qeyri-səlis siqnalları (term-çoxluqları) fəzafikasiya edir. Bu ifadə konneksionist strukturlu neyroşəbəkəli qeyri-səlis modelin hansı layına aiddir
- 4-cü
 - 5-ci
 - √ 2-ci
 - 1-ci
 - 3-cü
215. Neyronlar reseptorların rolunu imitasiya edərək, qeyri-səlis mühitdən siqnalları linqvistik dəyişənlər şəklində alır və onları birbaşa başqa layın neyronlarına ötürür. Bu ifadə konneksionist strukturlu neyroşəbəkəli qeyri-səlis modelin hansı layına aiddir
- 4-cü
 - 5-ci
 - √ 1-ci
 - 2-ci
 - 3-cü
216. Aşağıdakılardan hansı Heminq, Hopfild və A.Q. Ivaxnenkonun adı ilə əlaqədardır
- √ polinomial şəbəkələr, arqumentlərin qrupla uçotu metodu
 - qeyri-səlis riyaziyyat əməliyyatlarında genişlənmə prinsipi
 - qeyri-səlis ölçüyə əsaslanan hesabi əməllər
 - neyroriyaziyyat
 - assosiativ yaddaş
217. Qeyri-səlis nəticə almaq üçün qeyri-səlis modelin son çıxışı olacaq səlis (nöqtəvi) analoqu hasil edir. Bu ifadə qeyri-səlis modeldə nəyi bildirir
- √ defəzafikator
 - [variantların heç biri doğru deyil
 - nəticələr generatoru
 - qayda layihəçisi
 - fəzafikatoru
218. Evristik biliklər əsasında hasil edilən «Əgər..., onda» şəkilli qeyri-səlis məntiqi qaydaların məcmusundan ibarətdir. Bu ifadə qeyri-səlis modeldə nəyi bildirir,
- defəzafikator
 - variantların heç biri doğru deyil
 - √ qayda layihəçisi
 - fəzafikatoru

- nəticələr generatoru

219. Aşağıdakılardan hansı Friedman və Suganonun adı ilə əlaqədardır

- √ [qeyri-səlis riyaziyyat əməliyyatlarında genişlənmə prinsipi
- qeyri-səlis ölçüyə əsaslanan hesabi əməllər
- neyroriyaziyyat
- assosiativ yaddaş
- polinomial şəbəkələr, arqumentlərin qrupla uçotu metodu

220. Aşağıdakılardan hansı A. Kendel, A. Averkin, M. Dubois və Pradenin adı ilə əlaqədardır

- √ qeyri-səlis ölçüyə əsaslanan hesabi əməllər
- qeyri-səlis riyaziyyat əməliyyatlarında genişlənmə prinsipi
- neyroriyaziyyat
- polinomial şəbəkələr, arqumentlərin qrupla uçotu metodu
- assosiativ yaddaş

221. Aşağıdakılardan hansı A.N.Qorbanın adı ilə əlaqədardır

- √ neyroriyaziyyat
- assosiativ yaddaş
- qeyri-səlis riyaziyyat əməliyyatlarında genişlənmə prinsipi
- qeyri-səlis ölçüyə əsaslanan hesabi əməllər
- polinomial şəbəkələr, arqumentlərin qrupla uçotu metodu

222. Aşağıdakılardan hansı Kussulun adı ilə əlaqədardır

- qeyri-səlis ölçüyə əsaslanan hesabi əməllər
- qeyri-səlis riyaziyyat əməliyyatlarında genişlənmə prinsipi
- √ assosiativ yaddaş
- neyroriyaziyyat

223. Konneksionist strukturlu neyroşəbəkəli qeyri-səlis modelin 5-ci layına aiddir

- √ neyronlar və onların giriş əlaqələri ümumilikdə defazzifikatorun işini imitasiya edir.
- giriş əlaqələri «Və» əməliyyatından istifadə edən «Əgər ..., onda ...» qeyri-səlis məntiqi qaydaları üçün mülahizələri imitasiya edir.
- «Əgər – onda» implikasiyası yerinə yetirilir, giriş əlaqələri başqa layın qeyri-səlis qaydalarının nəticələri kimi formalaşır ki, bunlar həm də «Və ya» məntiqi əməliyyatını imitasiya edə bilər.
- neyronlar mənsubiyyət funksiyası şəklində aktivləşərək əvvəlki laydan daxil olan qeyri-səlis siqnalları (term-çoxluqları) fazzifikasiya edir.
- neyronlar reseptorların rolunu imitasiya edərək, qeyri-səlis mühitdən siqnalları linqvistik dəyişənlər şəklində alır və onları birbaşa başqa layın neyronlarına ötürür

224. Konneksionist strukturlu neyroşəbəkəli qeyri-səlis modelin 4-cü layına aiddir

- √ «Əgər – onda» implikasiyası yerinə yetirilir, giriş əlaqələri başqa layın qeyri-səlis qaydalarının nəticələri kimi formalaşır ki, bunlar həm də «Və ya» məntiqi əməliyyatını imitasiya edə bilər.
- neyronlar və onların giriş əlaqələri ümumilikdə defazzifikatorun işini imitasiya edir.
- giriş əlaqələri «Və» əməliyyatından istifadə edən «Əgər ..., onda ...» qeyri-səlis məntiqi qaydaları üçün mülahizələri imitasiya edir.
- neyronlar mənsubiyyət funksiyası şəklində aktivləşərək əvvəlki laydan daxil olan qeyri-səlis siqnalları (term-çoxluqları) fazzifikasiya edir.
- neyronlar reseptorların rolunu imitasiya edərək, qeyri-səlis mühitdən siqnalları linqvistik dəyişənlər şəklində alır və onları birbaşa başqa layın neyronlarına ötürür.

225. Konneksionist strukturlu neyroşəbəkəli qeyri-səlis modelin 3-cü layına aiddir

- neyronlar mənsubiyyət funksiyası şəklində aktivləşərək əvvəlki laydan daxil olan qeyri-səlis siqnalları (term-çoxluqları) fazzifikasiya edir
- neyronlar və onların giriş əlaqələri ümumilikdə defazzifikatorun işini imitasiya edir.
- «Əgər – onda» implikasiyası yerinə yetirilir, giriş əlaqələri başqa layın qeyri-səlis qaydalarının nəticələri kimi formalaşır ki, bunlar həm də «Və ya» məntiqi əməliyyatını imitasiya edə bilər.

- √ giriş əlaqələri «Və» əməliyyatından istifadə edən «Əgər ..., onda ...» qeyri-səlis məntiqi qaydaları üçün mülahizələri imitasiya edir.
- neyronlar reseptorların rolunu imitasiya edərək, qeyri-səlis mühitdən siqnalları linqvistik dəyişənlər şəklində alır və onları birbaşa başqa layın neyronlarına ötürür.
- 226.** Konneksionist strukturlu neyroşəbəkəli qeyri-səlis modelin 2-ci layına aiddir
- Əgər – onda» implikasiyası yerinə yetirilir, giriş əlaqələri başqa layın qeyri-səlis qaydalarının nəticələri kimi formalaşır ki, bunlar həm də «Və ya» məntiqi əməliyyatını imitasiya edə bilər.
 - neyronlar və onların giriş əlaqələri ümumilikdə defazzifikatorun işini imitasiya edir.
- √ neyronlar mənsubiyyət funksiyası şəklində aktivləşərək əvvəlki laydan daxil olan qeyri-səlis siqnalları (term-çoxluqları) fazzifikasiya edir.
- neyronlar reseptorların rolunu imitasiya edərək, qeyri-səlis mühitdən siqnalları linqvistik dəyişənlər şəklində alır və onları birbaşa başqa layın neyronlarına ötürür
 - giriş əlaqələri «Və» əməliyyatından istifadə edən «Əgər ..., onda ...» qeyri-səlis məntiqi qaydaları üçün mülahizələri imitasiya edir.
- 227.** Konneksionist strukturlu neyroşəbəkəli qeyri-səlis modelin 1-ci layına aiddir
- giriş əlaqələri «Və» əməliyyatından istifadə edən «Əgər ..., onda ...» qeyri-səlis məntiqi qaydaları üçün mülahizələri imitasiya edir
 - «Əgər – onda» implikasiyası yerinə yetirilir, giriş əlaqələri başqa layın qeyri-səlis qaydalarının nəticələri kimi formalaşır ki, bunlar həm də «Və ya» məntiqi əməliyyatını imitasiya edə bilər.
- √ neyronlar reseptorların rolunu imitasiya edərək, qeyri-səlis mühitdən siqnalları linqvistik dəyişənlər şəklində alır və onları birbaşa başqa layın neyronlarına ötürür.
- neyronlar və onların giriş əlaqələri ümumilikdə defazzifikatorun işini imitasiya edir.
 - neyronlar mənsubiyyət funksiyası şəklində aktivləşərək əvvəlki laydan daxil olan qeyri-səlis siqnalları (term-çoxluqları) fazzifikasiya edir.
- 228.** Ənənəvi qeyri-səlis modellərin realizə olunması aşağıdakı hansı prosedurların yerinə yetirilməsini nəzərdə tutur
- √ variantların hamısı
- nəticələrin hasil edilməsi
 - qaydaların kompozisiyası
 - qaydaların qurulması
 - fazzifikasiya
- 229.** Qeyri-səlis modelin konneksionist neyron şəbəkəsinin strukturu neçə laydan ibarətdir
- √ 5.0
- 2.0
 - 6.0
 - 3.0
 - 4.0
- 230.** Ekzogen nədir
- √ giriş
- ümumi
 - xarici
 - daxili
 - çıxış
- 231.** Qeyri – səlis model neçə əsas blokdən ibarətdir
- √ 3.0
- 6.0
 - 5.0
 - 4.0
 - 2.0
- 232.** Bütöncü planlaşdırma və tərtibi zamanı çoxsaylı parametrləri nəzərə alaraq satışın həcmünün müəyyənləşdirilməsini həyata keçirir. Bu ifadə ekspert sistemlərinin hansı tətbiq sahəsinə aid edilir.
- √ Proqnozlaşdırma

- İşçi personalın fəaliyyətinin təhlili
- Malların poçt vasitəsilə satışının effektivliyinin qiymətləndirilməsi
- Müştərilərin çeşidlənməsi
- Marketing təhlili

233. Effektiv plan hazırlamaq üçün malın qiymətinin satışa nə dərəcədə təsir etdiyini, reklama sərf ediləcək məbləği bilmək zəruridir, bu zaman süni intellekt texnologiyaları analitiklərə köməyə gələrək, müvafiq təsirləri proqnozlaşdırmağa imkan verir. Bu ifadə ekspert sistemlərinin hansı tətbiq sahəsinə aid edilir.

- ✓ Marketing təhlili
- Müştərilərin çeşidlənməsi
- Malların poçt vasitəsilə satışının effektivliyinin qiymətləndirilməsi
- İşçi personalın fəaliyyətinin təhlili
- Proqnozlaşdırma

234. Süni intellektin texnologiyaları əməyinin məhsuldarlığını, onun professional səviyyəsini, əmək haqqının həcmi, iş təcrübəsini və rəhbərliklə münasibətin məzmunu faktorlarının təsir səviyyəsini təhlil edərək, əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün metodika yaradılmasını və gələcəkdə kadrların seçilməsi üçün optimal strategiyanın hazırlanmasını təmin edir. Bu ifadə ekspert sistemlərinin hansı tətbiq sahəsinə aid edilir.

- ✓ İşçi personalın fəaliyyətinin təhlili
- Marketing təhlili
- Malların poçt vasitəsilə satışının effektivliyinin qiymətləndirilməsi
- Müştərilərin çeşidlənməsi
- Proqnozlaşdırma

235. Potensial alıcıların sayını aşkarlamaq və onların firma ilə əməkdaşlıq etmə ehtimalını qiymətləndirmək, poçt vasitəsilə müxtəlif əlaqə formalarının effektivliyini hesablamaq və ən yaxşısını seçmək mümkündür. Bu ifadə ekspert sistemlərinin hansı tətbiq sahəsinə aid edilir.

- ✓ Malların poçt vasitəsilə satışının effektivliyinin qiymətləndirilməsi
- Marketing təhlili
- İşçi personalın fəaliyyətinin təhlili
- Müştərilərin çeşidlənməsi
- Proqnozlaşdırma

236. Çoxsaylı müştərilər arasında ən sərfəlisini seçmək mümkündür, etalon olaraq firmanın tipik müştərisi simasını formalaşdırılır, banklarda isə bu texnologiyalar vasitəsilə müştərinin krediti ödəmə imkanları qiymətləndirilir. Bu ifadə ekspert sistemlərinin hansı tətbiq sahəsinə aid edilir.

- ✓ Müştərilərin çeşidlənməsi
- Marketing təhlili
- İşçi personalın fəaliyyətinin təhlili
- Malların poçt vasitəsilə satışının effektivliyinin qiymətləndirilməsi
- Proqnozlaşdırma

237. Müştəri ilə işin təhlili imkan verir ki, onun real sifarişlərinin xarakterik tərəfləri müəyyənləşdirilsin, bu təhlilin nəticələri əsasında, satış üzrə menecer alternativ variantlar arasından daha sərfəli müştərini seçə bilər. Bu ifadə ekspert sistemlərinin hansı tətbiq sahəsinə aid edilir.

- ✓ Potensial müştərinin qiymətləndirilməsi
- Marketing tədqiqatın nəticələrinin təhlili
- Kompaniyanın regional şöbələrinin işinin təhlili
- Rəqabət aparan firmaların müqayisəli təhlili
- İşçi personalın fəaliyyətinin təhlili

238. Müştərilərin firmanın məhsulların paylanması üçün seçdiyi üsula münasibətini, qiymətləndirmə siyasətini, məhsulun özünə münasibətini öyrənmək üçün, satışın nəticələrinin təhlili ilə yanaşı, alıcılar arasında sorğu aparılır, bunun nəticəsində qiymət təyini zamanı qərar qəbul edilməsini təkmilləşdirilir və buraxılan məhsulların xarakterində dəyişiklik edilir. Bu ifadə ekspert sistemlərinin hansı tətbiq sahəsinə aid edilir.

- ✓ Marketing tədqiqatın nəticələrinin təhlili
- Potensial müştərinin qiymətləndirilməsi
- Kompaniyanın regional şöbələrinin işinin təhlili

- Rəqabət aparən firmaların müqayisəli təhlili
 - İşçi personalın fəaliyyətinin təhlili
- 239.** Firmanın region-lardakı şöbə və filiallarının fəaliyyətini təhlil edilərək, onların işinin effektivinə bu və ya digər formada təsirləri aşkar edilir, yeni filialların yaradılması zamanı düzgün strategiya seçilə və geri qalan filial və şöbələrin işi optimallaşdırılır. Bu ifadə ekspert sistemlərinin hansı tətbiq sahəsinə aid edilir.
- Potensial müştərinin qiymətləndirilməsi
 - Rəqabət aparən firmaların müqayisəli təhlili
 - ✓ Kompaniyanın regional şöbələrinin işinin təhlili
 - İşçi personalın fəaliyyətinin təhlili
 - Marketing tədqiqatın nəticələrinin təhlili
- 240.** Firmaların bazar fəaliyyətlərini təhlil edilərək, hansı faktorların uğur qazanmağa səbəb olduğunu asanlıqla aydınlaşdırılır. Bu ifadə ekspert sistemlərinin hansı tətbiq sahəsinə aid edilir.
- ✓ Rəqabət aparən firmaların müqayisəli təhlili
 - Potensial müştərinin qiymətləndirilməsi
 - Marketing tədqiqatın nəticələrinin təhlili
 - Kompaniyanın regional şöbələrinin işinin təhlili
 - İşçi personalın fəaliyyətinin təhlili
- 241.** Neyroşəbəkələrdən hansı şərtlər daxilində istifadə edilir, 1. Məsələn insan tərəfindən həll olunandır. 2. İnformasiya sisteminə giriş mümkündür. 3. Məsələnin həll nümunəsi təqdim oluna bilər. 4. İnformasiya sisteminə giriş qeyri-mümkündür. 5. Giriş-çıxış verilənləri qarşılıqlı əlaqəlidir.
- ✓ 1,3,5
 - 3,4,5
 - 1, 2, 3
 - 1, 2, 5,
 - 1, 2, 4
- 242.** Şəbəkə qeyri- xətti modeli özündə ifadə edir, izləyici sistemin funksiyalarını yerinə yetirir, ətraf mühitdə olan dəyişiklik şərtlərini izləyir, əhəmiyyətli qurğunu əvəz edən neyrotənzimləyicidir. Bu ifadə neyron şəbəkələrin hansı funksiyasına aid edilir
- ✓ assosiativ idarəetmə
 - obrazların təsnifat və müəyyən edilməsi
 - proqnozlaşdırma
 - identifikasiya və qiymətləndirmə
 - approksimasiya
- 243.** Ayrıca dəyişənin və ya dəyişənlər kombinasiyası haqqında informasiya daşıyan şəbəkə əvvəlki proqnoza əsaslanaraq tətbiq edilən ardıcılığın rolunun qiymətləndirilməsinin nəyə bərabər olduğu haqda qərar verir. Bu ifadə neyron şəbəkələrin hansı funksiyasına aid edilir
- ✓ identifikasiya və qiymətləndirmə
 - obrazların təsnifat və müəyyən edilməsi
 - proqnozlaşdırma
 - assosiativ idarəetmə
 - approksimasiya
- 244.** Neyron şəbəkələrin vəzifəsi sistemin əvvəlki xüsusiyyətlərinə əsaslanaraq onun gələcəkdəki davranışını müəyyən etməkdir. Bu ifadə neyron şəbəkələrin hansı funksiyasına aid edilir
- ✓ proqnozlaşdırma
 - obrazların təsnifat və müəyyən edilməsi
 - identifikasiya və qiymətləndirmə
 - assosiativ idarəetmə
 - approksimasiya
- 245.** [Neyron şəbəkələrin öyrənmə prosesində obrazların xüsusiyyətlərinə əsaslanan biliklər yığılır(məsələn obraz quruluşunun həndəsi təsviri, əsas komponentlərin bölüşdürülməsi). Bu ifadə neyron şəbəkələrin hansı funksiyasına aid edilir

- √ obrazların təsnifat və müəyyən edilməsi
- proqnozlaşdırma
- identifikasiya və qiymətləndirmə
- assosiativ idarəetmə
- approksimasiya

246. Neyron şəbəkələr bir neçə dəyişən funksiyasının alınmasında universal proqramı özündə ifadə edir, modelləşdirmə, identifikasiya, siqnalların emalı məsələlərinin çoxluğuna baxmayaraq onları ifadə etmək və həll etmək mümkün olur. Bu ifadə neyron şəbəkələrin hansı funksiyasına aid edilir

- √ approksimasiya
- proqnozlaşdırma
- identifikasiya və qiymətləndirmə
- assosiativ idarəetmə
- obrazların təsnifat və müəyyən edilməsi

247. istifadə zamanı yenidənöyrətmə imkanının olması. Bu ifadə neyroşəbəkələrin hansı özəlliyinə aiddir,

- √ dördüncü
- ikinci
- üçüncü
- beşinci
- birinci

248. işin keyfiyyətinin həll ediləcək məsələnin istifadəçi tərəfindən seçilmiş nümunələrindən asılı olması. Bu ifadə neyroşəbəkələrin hansı özəlliyinə aiddir,

- √ üçüncü
- ikinci
- dördüncü
- beşinci
- birinci

249. neyroşəbəkənin öyrədilməsinin fərdi olması. Bu ifadə neyroşəbəkələrin hansı özəlliyinə aiddir,

- √ ikinci
- üçüncü
- dördüncü
- beşinci
- birinci

250. həll edilə biləcək məsələlərin geniş spektrli olması. Bu ifadə neyroşəbəkələrin hansı özəlliyinə aiddir,

- √ birinci
- üçüncü
- dördüncü
- beşinci
- ikinci

251. Neyroşəbəkələrin dördüncü özəlliyinə aiddir,

- √ istifadə zamanı yenidənöyrətmə imkanının olması
- neyroşəbəkənin öyrədilməsinin fərdi olması
- işin keyfiyyətinin həll ediləcək məsələnin istifadəçi tərəfindən seçilmiş nümunələrindən asılı olması
- variantlar arasında doğru cavab yoxdur
- həll edilə biləcək məsələlərin geniş spektrli olması

252. Neyroşəbəkələrin üçüncü özəlliyinə aiddir,

- istifadə zamanı yenidənöyrətmə imkanının olması
- ✓ işin keyfiyyətinin həll ediləcək məsələnin istifadəçi tərəfindən seçilmiş nümunələrindən asılı olması
- həll edilə biləcək məsələlərin geniş spektrli olması
- neyroşəbəkənin öyrədilməsinin fərdi olması
- variantlar arasında doğru cavab yoxdur

253. Neyroşəbəkələrin ikinci özəlliyinə aiddir,

- ✓ neyroşəbəkənin öyrədilməsinin fərdi olması
- işin keyfiyyətinin həll ediləcək məsələnin istifadəçi tərəfindən seçilmiş nümunələrindən asılı olması
- istifadə zamanı yenidənöyrətmə imkanının olması
- variantlar arasında doğru cavab yoxdur
- həll edilə biləcək məsələlərin geniş spektrli olması

254. Neyroşəbəkələrin birinci özəlliyinə aiddir,

- ✓ həll edilə biləcək məsələlərin geniş spektrli olması
- işin keyfiyyətinin həll ediləcək məsələnin istifadəçi tərəfindən seçilmiş nümunələrindən asılı olması
- istifadə zamanı yenidənöyrətmə imkanının olması
- variantlar arasında doğru cavab yoxdur
- neyroşəbəkənin öyrədilməsinin fərdi olması

255. - intellektual fəaliyyəti modelləşdirən və həyata keçirən kompüter sistemidir. Cümləni tamamlayın

- ✓ Süni intellekt
- Telekommunikasiya
- Ekspert sistem
- İnformasiya sistemi
- İnformasiya texnologiyası

256. – hər hansı bir sahədə insanı əvəz edən proqram paketidir. Cümləni tamamlayın.

- ✓ Ekspert sistem
- Telekommunikasiya
- Süni intellekt
- İnformasiya sistemi
- İnformasiya texnologiyası

257. – kompüter şəbəkələri və müasir rabitə vasitələrindən istifadə etməklə uzaq məsafəyə informasiya ötürülməsidir. Cümləni tamamlayın.

- ✓ Telekommunikasiya
- Ekspert sistem
- Süni intellekt
- İnformasiya sistemi
- İnformasiya texnologiyası

258. Neyron şəbəkələr dinamik proseslərin idarə edilməsi məsələlərindəki funksiyasına aşağıdakılardan hansı aiddir deyil

- ✓ şəbəkələrin öyrənmə prosesində obrazların xüsusiyyətlərinə əsaslanan biliklər yığılır
- izləyici sistemin funksiyalarını yerinə yetirir
- ətraf mühətdə olan dəyişiklik şərtlərini izləyir
- ənənəvi qurğunu əvəz edən neyrotənzimləyicidir
- şəbəkə qeyri- xətti modeli özündə ifadə edir

259. Neyron şəbəkələr dinamik proseslərin idarə edilməsi məsələlərində hansı funksiyaları yerinə yetirir

- ✓ variantların hamısı
- izləyici sistemin funksiyalarını yerinə yetirir
- ətraf mühətdə olan dəyişiklik şərtlərini izləyir

- ənənəvi qurğunu əvəz edən neyrotənzimləyicidir
- şəbəkə qeyri- xətti modeli özündə ifadə edir

260. Aşağıdakı ifadələrdən hansı neyron şəbəkələrin assosiativ idarəetmə funksiyasına aid edilir

- ✓ Şəbəkə qeyri- xətti modeli özündə ifadə edir, izləyici sistemin funksiyalarını yerinə yetirir, ətraf mühitdə olan dəyişiklik şərtlərini izləyir, ənənəvi qurğunu əvəz edən neyrotənzimləyicidir.
- Neyron şəbəkələrin öyrənmə prosesində obrazların xüsusiyyətlərinə əsaslanan biliklər yığılır(məsələn obraz quruluşunun həndəsi təsviri, əsas komponentlərin bölüşdürülməsi).
- Neyron şəbəkələrin vəzifəsi sistemin əvvəlki xüsusiyyətlərinə əsaslanaraq onun gələcəkdəki davranışını müəyyən etməkdir.
- Ayrıca dəyişənin və ya dəyişənlər kombinasiyası haqqında informasiya daşıyan şəbəkə əvvəlki proqnoza əsaslanaraq tətbiq edilən ardıcılığın rolunun qiymətləndirilməsinin nəyə bərabər olduğu haqda qərar verir.
- Neyron şəbəkələr bir neçə dəyişən funksiyasının alınmasında universal proqramı özündə ifadə edir, modelləşdirmə, identifikasiya, siqnalların emalı məsələlərinin çoxluğuna baxmayaraq onları ifadə etmək və həll etmək mümkün olur.

261. Aşağıdakı ifadələrdən hansı neyron şəbəkələrin identifikasiya və qiymətləndirmə funksiyasına aid edilir

- ✓ Ayrıca dəyişənin və ya dəyişənlər kombinasiyası haqqında informasiya daşıyan şəbəkə əvvəlki proqnoza əsaslanaraq tətbiq edilən ardıcılığın rolunun qiymətləndirilməsinin nəyə bərabər olduğu haqda qərar verir.
- Şəbəkə qeyri- xətti modeli özündə ifadə edir, izləyici sistemin funksiyalarını yerinə yetirir, ətraf mühitdə olan dəyişiklik şərtlərini izləyir, ənənəvi qurğunu əvəz edən neyrotənzimləyicidir.
- Neyron şəbəkələrin vəzifəsi sistemin əvvəlki xüsusiyyətlərinə əsaslanaraq onun gələcəkdəki davranışını müəyyən etməkdir.
- Neyron şəbəkələrin öyrənmə prosesində obrazların xüsusiyyətlərinə əsaslanan biliklər yığılır(məsələn obraz quruluşunun həndəsi təsviri, əsas komponentlərin bölüşdürülməsi).
- Neyron şəbəkələr bir neçə dəyişən funksiyasının alınmasında universal proqramı özündə ifadə edir, modelləşdirmə, identifikasiya, siqnalların emalı məsələlərinin çoxluğuna baxmayaraq onları ifadə etmək və həll etmək mümkün olur.

262. Aşağıdakı ifadələrdən hansı neyron şəbəkələrin proqnozlaşdırma funksiyasına aid edilir

- ✓ Neyron şəbəkələrin vəzifəsi sistemin əvvəlki xüsusiyyətlərinə əsaslanaraq onun gələcəkdəki davranışını müəyyən etməkdir.
- Neyron şəbəkələrin öyrənmə prosesində obrazların xüsusiyyətlərinə əsaslanan biliklər yığılır(məsələn obraz quruluşunun həndəsi təsviri, əsas komponentlərin bölüşdürülməsi).
- Ayrıca dəyişənin və ya dəyişənlər kombinasiyası haqqında informasiya daşıyan şəbəkə əvvəlki proqnoza əsaslanaraq tətbiq edilən ardıcılığın rolunun qiymətləndirilməsinin nəyə bərabər olduğu haqda qərar verir.
- Şəbəkə qeyri- xətti modeli özündə ifadə edir, izləyici sistemin funksiyalarını yerinə yetirir, ətraf mühitdə olan dəyişiklik şərtlərini izləyir, ənənəvi qurğunu əvəz edən neyrotənzimləyicidir.
- Neyron şəbəkələr bir neçə dəyişən funksiyasının alınmasında universal proqramı özündə ifadə edir, modelləşdirmə, identifikasiya, siqnalların emalı məsələlərinin çoxluğuna baxmayaraq onları ifadə etmək və həll etmək mümkün olur.

263. Aşağıdakı ifadələrdən hansı neyron şəbəkələrin obrazların təsnifatı və müəyyən edilməsi funksiyasına aid edilir

- ✓ Neyron şəbəkələrin öyrənmə prosesində obrazların xüsusiyyətlərinə əsaslanan biliklər yığılır(məsələn obraz quruluşunun həndəsi təsviri, əsas komponentlərin bölüşdürülməsi).
- Neyron şəbəkələrin vəzifəsi sistemin əvvəlki xüsusiyyətlərinə əsaslanaraq onun gələcəkdəki davranışını müəyyən etməkdir
- Ayrıca dəyişənin və ya dəyişənlər kombinasiyası haqqında informasiya daşıyan şəbəkə əvvəlki proqnoza əsaslanaraq tətbiq edilən ardıcılığın rolunun qiymətləndirilməsinin nəyə bərabər olduğu haqda qərar verir.
- Şəbəkə qeyri- xətti modeli özündə ifadə edir, izləyici sistemin funksiyalarını yerinə yetirir, ətraf mühitdə olan dəyişiklik şərtlərini izləyir, ənənəvi qurğunu əvəz edən neyrotənzimləyicidir.
- Neyron şəbəkələr bir neçə dəyişən funksiyasının alınmasında universal proqramı özündə ifadə edir, modelləşdirmə, identifikasiya, siqnalların emalı məsələlərinin çoxluğuna baxmayaraq onları ifadə etmək və həll etmək mümkün olur.

264. Aşağıdakı ifadələrdən hansı neyron şəbəkələrin approksimasiya funksiyasına aid edilir

- ✓ Neyron şəbəkələr bir neçə dəyişən funksiyasının alınmasında universal proqramı özündə ifadə edir, modelləşdirmə, identifikasiya, siqnalların emalı məsələlərinin çoxluğuna baxmayaraq onları ifadə etmək və həll etmək mümkün olur.
- Neyron şəbəkələrin vəzifəsi sistemin əvvəlki xüsusiyyətlərinə əsaslanaraq onun gələcəkdəki davranışını müəyyən etməkdir
- Ayrıca dəyişənin və ya dəyişənlər kombinasiyası haqqında informasiya daşıyan şəbəkə əvvəlki proqnoza əsaslanaraq tətbiq edilən ardıcılığın rolunun qiymətləndirilməsinin nəyə bərabər olduğu haqda qərar verir
- Şəbəkə qeyri- xətti modeli özündə ifadə edir, izləyici sistemin funksiyalarını yerinə yetirir, ətraf mühitdə olan dəyişiklik şərtlərini izləyir, ənənəvi qurğunu əvəz edən neyrotənzimləyicidir.
- Neyron şəbəkələrin öyrənmə prosesində obrazların xüsusiyyətlərinə əsaslanan biliklər yığılır(məsələn obraz quruluşunun həndəsi təsviri, əsas komponentlərin bölüşdürülməsi).

265. Neyron şəbəkələrin yerinə yetirdiyi funksiyalara aşağıdakılardan hansı aid deyil

- assosiativ idarəetmə
- obrazların təsnifat və müəyyən edilməsi
- proqnozlaşdırma
- identifikasiya və qiymətləndirmə
- ✓ metodların invariantlığı

266. Neyron şəbəkələrin yerinə yetirdiyi funksiyalara aşağıdakılardan hansı aiddir

- ✓ variantların hamısı
- proqnozlaşdırma
- identifikasiya və qiymətləndirmə
- assosiativ idarəetmə
- obrazların təsnifat və müəyyən edilməsi

267. Neyrokompyuterlərin ənənəvi hesablama maşınlarından fərqi nədir

- ✓ variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- neyrokompyuterlərdə hesablayıcının əsasını klassik alqoritm deyil, neyroşəbəkə məntiqi bazisində üç hesablama üsulu təşkil edir
- neyrokompyuterlərdə hesablayıcının əsasını məhsuldar sistemlər , neyroşəbəkə məntiqi bazisində iki hesablama üsulu təşkil edir
- neyrokompyuterlərdə hesablayıcının əsasını klassik alqoritm təşkil edir, neyroşəbəkə məntiqi bazisində bir hesablama üsuldən ibarətdir.
- neyrokompyuterlərdə hesablayıcının əsasını klassik alqoritm deyil, neyroşəbəkə məntiqi bazisində iki hesablama üsulu təşkil edir

268. Neyrokompyuterlərin ənənəvi hesablama maşınlarından fərqi nədir

- ✓ neyrokompyuterlərdə hesablayıcının əsasını klassik alqoritm deyil, neyroşəbəkə məntiqi bazisində bir hesablama üsulu təşkil edir.
- neyrokompyuterlərdə hesablayıcının əsasını klassik alqoritm deyil, neyroşəbəkə məntiqi bazisində üç hesablama üsulu təşkil edir
- neyrokompyuterlərdə hesablayıcının əsasını klassik alqoritm təşkil edir, neyroşəbəkə məntiqi bazisində bir hesablama üsuldən ibarətdir
- variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- neyrokompyuterlərdə hesablayıcının əsasını klassik alqoritm deyil, neyroşəbəkə məntiqi bazisində iki hesablama üsulu təşkil edir.

269. Neyron şəbəkələrin üstünlüklərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil

- ✓ qeyri-xətti modeli özündə ifadə etməsi və onu idarə edən uyğun siqnalın hazırlanması üçün vacib parametrlərin identifikasiya edilməsi
- müasir perspektiv texnologiyalara adekvatlıq
- sıradan çıxmış elementlərin sayından asılı olaraq həll edilən məsələnin köklü keyfiyyət dəyişikliyi
- . monoton mənada rədd cavabın davamlılığı
- neyron şəbəkələrin əlamət fəzasının miqyası və onların ölçüsünün nisbətində neyron şəbəkələrin yaradılması metodlarının invariantlığı

270. Neyron şəbəkələrin üstünlükləri aşağıdakılardan hansıdır

- ✓ varianların hamısı
- müasir perspektiv texnologiyalara adekvatlıq
- sıradan çıxmış elementlərin sayından asılı olaraq həll edilən məsələnin köklü keyfiyyət dəyişikliyi
- monoton mənada rədd cavabın davamlılığı
- neyron şəbəkələrin əlamət fəzasının miqyası və onların ölçüsünün nisbətində neyron şəbəkələrin yaradılması metodlarının invariantlığı

271. Neyroşəbəkələrin istifadəsinin neçə xüsusiyyəti var,

- ✓ 4.0
- 3.0
- 5.0
- 6.0
- 2.0

272. Neyroşəbəkələrdən neçə şərt daxilində istifadə edilir,

- ✓ 3.0
- 4.0
- 5.0
- 6.0

- 2.0

273. Approksimasiya nədir

- √ variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- təsnifat
- idarəetmə
- qiymətləndirmə
- proqnozlaşdırma

274. Müasir neyroşəbəkə və informasiya sistemlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil,

- √ Variantların hamısı aiddir
- Biznesin müxtəlif sahələri üçün ekspert sistemləri
- Biliklər bazası.
- İnformasiya mübadiləsi üçün telekommunikasiya sistemləri və qeyri-səlis məntiqə əsaslanmış sistemlər
- Müştəri-server arxitektura əsasında paylanmış verilənlər bazası sistemi.

275. Neyron şəbəkələrdə yaxınlaşma funksiyası necə adlanır

- √ approksimasiya
- tranzitiv
- ekstensional
- adresat
- pareto

276. Approksimasiya nədir

- √ yaxınlaşma
- idarəetmə
- qiymətləndirmə
- proqnozlaşdırma
- təsnifat

277. Neyron şəbəkələrin yerinə yetirdiyi funksiyaları neçə qrupa ayırırlar

- √ 5.0
- 4.0
- 3.0
- 6.0
- 2.0

278. Süni intellektin proqram-aparat təminatının tərkib hissələrinə aşağıdakılardan hansılar aiddir, 1. koqnitiv qrafika 2.süni intellekt dilləri 3.biliklərin idarə edilməsi 4.örtüklər 5.CASE texnologiya 6.biliklərin verilənlər bazasından götürülmə vasitələri

- √ 2, 4, 5, 6
- 1,3,5,6
- 1, 2,4,5
- 1,3,4,6
- 2,3,5,6

279. Tədqiqat sahələrində intellektual sistemlərin tərkib hissələrinə aşağıdakılardan hansılar aiddir, 1.verilənlərin intellektual analizi 2. ekspert sistemlər 3. monitorinqin ekspert sistemi 4.intellektual avtomatlaşdırılmış layihələndirmə sistemləri 5.məsələnin həllinə kömək edən intellektual sistemlər 6. intellektual informasiya sistemləri

- √ 2,3,5,6
- 1,3,5,6
- 1, 2,4,5
- 1,3,4,6
- 2, 4,5,6

280. Robotun inteqrə olunmuş istehsalının tərkib hissələri hansılardır, 1.intellektual CIM sistemlər 2.obrazların müəyyən edilməsi 3.biznesin reinjinirinqi 4.CASE texnologiya 5.intellektual avtomatlaşdırılmış layihələndirmə sistemləri (CAD) 6.intellektual robotlar
- √ 1,3,5,6
 - 1, 2,4,5
 - 1,3,4,6
 - 1,4,5,6
 - 1,2,5,6
281. Koqnitiv modelləşdirmənin tərkib hissələri hansılardır, 1. neyron şəbəkələr 2. multimedia 3.qeyri-səlis riyaziyyat 4.multi agent sistemlər 5.CASE texnologiya 6.verilənlərin intellektual analizi(Data Mining)
- √ 1,3,4,6
 - 1,3,5,6
 - 1, 2,4,5
 - 1,4,5,6
 - 1,2,5,6
282. İntellektual interfeysin tərkib hissələrinə aiddir, 1.Obrazların müəyyən edilməsi 2. Intellektual verilənlər bazası 3. Genetik alqoritmlər 4. Hiper mətn sistemlər 5. Multimedia 6. Koqnitiv qrafika
- 1,3,4,6
 - 1,3,5,6
 - √ 1, 2,4,5
 - 1,2,5,6
 - 1,4,5,6
283. Hard kompüterin tərkib hissələrinə aiddir, 1.intellektual interfeys 2. tədqiqat sahələrində intellektual sistemlər 3.koqnitiv idarəetmə 4.robotun inteqrə olunmuş istehsalı 5. süni intellektin proqram-aparat təminatı
- √ 2.5
 - 4.5
 - 1.5
 - 1.3
 - 2.3
284. Soft kompüterin tərkib hissələrinə aiddir, 1.intellektual interfeys 2. tədqiqat sahələrində intellektual sistemlər 3.koqnitiv idarəetmə 4.robotun inteqrə olunmuş istehsalı 5. süni intellektin proqram-aparat təminatı
- √ 1,3,4
 - 2,4,5
 - 1,2,3
 - 1,4,5
 - 1,3,5
285. VII dövr - sızın küməyi ilə hesablama aşağıdakı hansı hadisələrlə xarakterikdir, 1. Neyqoç: Ekspert və qeyri-səlis sistemlər Neyqoç: Ekspert və qeyri-səlis sistemlər 2. Fogel: Təkamül hesablama – maşın intellektində yeni fəlsəfə istiqaməti 3. Kosko: Qeyri-səlis təfəkkür 4. Holland: Təbii və süni sistemlərə adaptasiya 5. Yaqer və Zadə: qeyri-səlis zoxluqlar, neyron şəbəkələr və “yumşaq hesablamlar” (Soft computing), 6. Kosko: Qeyri-səlis mühəndislik
- 1,3,4,6
 - 2,4,5,6
 - √ 1,3,5,6
 - 1,2,5,6
 - 1,4,5,6
286. VI dövr - təkamül hesablamaları aşağıdakı hansı hadisələrlə xarakterikdir, 1. Rehenberq: Təkamül strategiyalar – bioloji informasiya prinsipi ilə texniki sistemlərin optimallaşdırılması 2. Kolmeroe, Kovalski və başqaları (Fransa): Məntiqi proqramlaşdırma dili PROLOG 3. Holland: Təbii və süni sistemlərə adaptasiya 4. Genetik proqramlaşdırma: Təbii seçim vasitələri ilə kompüter proqramlaşdırması 5. Stenford araşdırmalar mərkəzi: PROSPECTOR ekspert sistemi 6. Fogel: Təkamül hesablama – maşın intellektində yeni fəlsəfə istiqaməti

- √ 1,3,4,6
- 1,3,5,6
- 2,4,5,6
- 1,4,5,6
- 1,2,5,6

287. V dövr - ekspert sistemlərin yaranması və inkişafı aşağıdakı hansı hadisələrlə xarakterikdir, 1. Feygenbaum, Buhanan və başqaları (Stenford universiteti): DENDRAL ekspert sistemi 2. Rumelhart və Makkleland: Verilənlərin paralel emalı 3. Feygenbaum, Şortlif: MYCIN ekspert sistemi 4. Stenford araşdırmalar mərkəzi: PROSPECTOR ekspert sistemi 5. Mamdani: Qeyri-səlis məntiqin linqvistik sintezin köməyi ilə təqribi mühakimələrdə tətbiqi 6. Kolmeroe, Kovalski və başqaları (Fransa): Məntiqi proqramlaşdırma dili PROLOG

- √ 1,3,4,6
- 1,4,5,6
- 2,4,5,6
- 1,2,5,6
- 1,3,5,6

288. IV dövr - süni neyron şəbəkələrin yaranması aşağıdakı hansı hadisələrlə xarakterikdir, 3 1. Hopfild: Neyron şəbəkələr 2. Koxonen: Özü düzələn topoloji xəritələr 3. Rumelhart və Makkleland: Verilənlərin paralel emalı 4. Mamdani: Qeyri-səlis məntiqin linqvistik sintezin köməyi ilə təqribi mühakimələrdə tətbiqi 5. Zadə: Qeyri-səlis alqoritmlər

- √ 1,2,3
- 1,2,4
- 1,4,5
- 1,3,5
- 2,4,5

289. III dövr - qeyri-səlis çoxluqlar və qeyri-səlis məntiq aşağıdakı hansı hadisələrlə xarakterikdir, 1. Zadə: Qeyri-səlis çoxluqlar 2. Nyuel və Saymon: Məsələlərin universal həlledicisi (GPS) 3. Zadə: Qeyri-səlis alqoritmlər 4. Minskiy: Biliklərin təqdim olunması (freym) üçün quruluş 5. Mamdani: Qeyri-səlis məntiqin linqvistik sintezin köməyi ilə təqribi mühakimələrdə tətbiqi

- 1,4,5
- 1,2,3
- √ 1,3,5
- 1,2,4
- 2,4,5

290. II dövr - süni intellektin inkişafı aşağıdakı hansı hadisələrlə xarakterikdir, 1. Makkarti: LISP – süni intellektin proqramlaşdırma dili 2. Makkalok və Pits: Sinir fəaliyyətinə xas fikrin məntiqi hesablanması 3. Nyuel və Saymon: Məsələlərin universal həlledicisi (GPS) 4. Kullian: Biliklərin təqdim olunması üçün semantik şəbəkələr 5. Şennon: Şahmat oyunu üçün kompüterin proqramlaşdırılması 6. Minskiy: Biliklərin təqdim olunması (freym) üçün quruluş

- 1,2,5,6
- 2,4,5,6
- 1,3,5,6
- 1,2,5,6
- √ 1,3,4,6

291. I dövr - süni intellektin yaranması (1943– 1956) aşağıdakı hansı hadisələrlə xarakterikdir, 1. Makkalok və Pits: Sinir fəaliyyətinə xas fikrin məntiqi hesablanması 2. Hopfild: Neyron şəbəkələr 3. Tərinq: Hesablama maşını və intellekt 4. Minskiy: Biliklərin təqdim olunması (freym) üçün quruluş 5. Şennon: Şahmat oyunu üçün kompüterin proqramlaşdırılması

- √ 1,3,5
- 1,4,5
- 2,4,5
- 1,2,4
- 1,2,3

292. [İstehsal informasiyalarının əsasını hansı biliklər təşkil edir

- √ əsas (dərin) və ekspert
- metabiliklər və faktoqrafik
- metabilik və əsas(dərin)

- metabolik və ekspert
- faktoqrafik və ekspert

293. Aşağıdakı hadisələrdən hansı VII dövr - sözün köməyi ilə hesablamaya aiddir,

- Yaqer və Zadə: qeyri-səlis çoxluqlar, neyron şəbəkələr və “yumşaq hesablamalar” (Soft computing),
- Kosko: Neyron şəbəkələr və qeyri-səlis sistemlər
- Neyqoç: Ekspert və qeyri-səlis sistemlər Neyqo3: Ekspert və qeyri-səlis sistemlər
- ✓ variantların hamısı
- Kosko: Qeyri-səlis təfəkkür

294. Aşağıdakı hadisələrdən hansı VII dövr - sözün köməyi ilə hesablamaya aid deyil,

- ✓ Holland: Təbii və sənə sistemlərə adaptasiya
- Neyqoç: Ekspert və qeyri-səlis sistemlər Neyqo3: Ekspert və qeyri-səlis sistemlər
- Yaqer və Zadə: qeyri-səlis çoxluqlar, neyron şəbəkələr və “yumşaq hesablamalar” (Soft computing),
- Kosko: Qeyri-səlis təfəkkür
- Kosko: Qeyri-səlis mühəndislik

295. Aşağıdakı hadisələrdən hansı VI dövr - təkamül hesablamalarına aid deyil,

- Fogel: Təkamül hesablama – maşın intellektində yeni fəlsəfə istiqaməti
- Rehenberq: Təkamül strategiyalar – bioloji informasiya prinsipi ilə texniki sistemlərin optimallaşdırılması
- ✓ Stenford araşdırmalar mərkəzi: PROSPECTOR ekspert sistemi
- Holland: Təbii və sənə sistemlərə adaptasiya
- Genetik proqramlaşdırma: Təbii seçim vasitələri ilə kompüter proqramlaşdırması

296. Aşağıdakı hadisələrdən hansı V dövr - ekspert sistemlərin yaranması və inkişafına aid deyil,

- Kolmeroe, Kovalski və başqaları (Fransa): Məntiqi proqramlaşdırma dili PROLOG
- ✓ Rumelhart və Makkleland: Verilənlərin paralel emalı
- Stenford araşdırmalar mərkəzi: PROSPECTOR ekspert sistemi
- Feygenbaum, Şortlif: MYCIN ekspert sistemi
- Feygenbaum, Buhanan və başqaları (Stenford universiteti): DENDRAL ekspert sistemi

297. Aşağıdakı hadisələrdən hansı IV dövr - süni neyron şəbəkələrin yaranmasına aid deyil,

- Variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- Koxonen: özü düzələn topoloji xəritələr
- Mamdani: Qeyri-səlis məntiqin linqvistik sintezin küməyi ilə təqribi mühakimələrdə tətbiqi
- Rumelhart və Makkleland: Verilənlərin paralel emalı
- ✓ Mamdani: Qeyri-səlis məntiqin linqvistik sintezin küməyi ilə təqribi mühakimələrdə tətbiqi
- Hopfild: Neyron şəbəkələr

298. Aşağıdakı hadisələrdən hansı III dövr - qeyri-səlis çoxluqlar və qeyri-səlis məntiqə aid deyil

- Zadə: Qeyri-səlis alqoritmlər
- ✓ Nyuel və Saymon: Məsələlərin universal həlledicisi (GPS)
- Zadə: Qeyri-səlis çoxluqlar
- Variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- Mamdani: Qeyri-səlis məntiqin linqvistik sintezin küməyi ilə təqribi mühakimələrdə tətbiqi

299. Aşağıdakı hadisələrdən hansı II dövr - süni intellektin inkişafına aid deyil,

- Minskiy: Biliklərin təqdim olunması (freym) üçün quruluş
- ✓ Şennon: Şahmat oyunu üçün kompüterin proqramlaşdırılması
- Makkarti: LISP – sənə intellektin proqramlaşdırma dili
- Nyuel və Saymon: Məsələlərin universal həlledicisi (GPS)
- Kullian: Biliklərin təqdim olunması üçün semantik şəbəkələr

300. Aşağıdakı hadisələrdən hansı I dövr - süni intellektin yaranmasına aid deyil,
- Türiinq: Hesablama maşını
 - √ Hopfild: Neyron şəbəkələr
 - Makkalok və Pits: Sinir fəaliyyətinə xas fikrin məntiqi hesablanması
 - Türiinq: intellekt
 - Şennon: Şahmat oyunu üçün kompüterin proqramlaşdırılması
301. Avropada informasiya texnologiyalarının strateji tədqiqatları və inkişafı üzrə proqram necə adlanır,
- DARPA
 - √ ESPRIT
 - MYCIN
 - DENDRAL
 - MİQ
302. 1971-1972-ci illərdə Fransanın Lumini Universitetində Alen Kolmeroe və Filipp Rassel tərəfindən hazırlanmış “məntiqi terminlərdə proqramlaşdırma” necə adlanır,
- transpüter
 - MİQ
 - √ prolog
 - perseptron
 - DARPA
303. 80-ci illərin ortalarında Yaponiyada yaradılmış VI nəsil kompüterlər necə adlanır,
- √ transpüter
 - prolog
 - MİQ
 - perseptron
 - DARPA
304. Biliklərin təqdim olunmasının deklarativ modeli neçə hissədən ibarətdir:
- 3.0
 - 5.0
 - 4.0
 - √ 2.0
 - 6.0
305. Süni intellektin proqram-aparat təminatının tərkib hissələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil,
- √ biliklərin idarə edilməsi
 - biliklərin verilənlər bazasından götürülmə vasitələri
 - CASE texnologiya
 - örtüklər
 - süni intellekt dilləri
306. Tədqiqat sahələrində intellektual sistemlərin tərkib hissələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil,
- √ verilənlərin intellektual analizi
 - monitorinqin ekspert sistemi
 - məsələnin həllinə kömək edən intellektual sistemlər
 - intellektual informasiya sistemləri
 - ekspert sistemlər
307. Aşağıdakı ifadələrdən hansı Data mining aiddir,
- √ verilənlərin intellektual analizi

- intellektual avtomatlaşdırılmış layihələndirmə sistemləri
- biliklərin idarə edilməsi
- intellektual informasiya sistemləri
- biliklərin idarə edilməsi

308. CAD nədir,

- √ intellektual avtomatlaşdırılmış layihələndirmə sistemləri
- biliklərin idarə edilməsi
- biliklərin idarə edilməsi
- intellektual informasiya sistemləri
- verilənlərin intellektual analizi

309. Robotun inteqrə olunmuş istehsalının tərkib hissələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil,

- intellektual robotlar
 - intellektual CIM sistemlər
 - biznesin reinjinerinqi
 - intellektual avtomatlaşdırılmış layihələndirmə sistemləri (CAD)
- √ obrazların müəyyən edilməsi

310. Koqnitiv modelləşdirmənin tərkib hissələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil,

- √ CASE texnologiya
- koqnitiv qrafika
- multi agent sistemlər
- verilənlərin intellektual analizi(Data Mining)
- özü öyrənə bilən sistemlər

311. Koqnitiv modelləşdirmənin tərkib hissələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir,

- √ variantların hamısı doğrudur
- koqnitiv qrafika
- multi agent sistemlər
- verilənlərin intellektual analizi(Data Mining)
- özü öyrənə bilən sistemlər

312. İntellektual interfeysin tərkib hissələrinə aid deyil,

- √ Koqnitiv qrafika
- İntellektual verilənlər bazası
- Hiper mətn sistemlər
- Multimedia
- Obrazların müəyyən edilməsi

313. Hard kompüterin tərkib hissələrinə aid deyil

- √ intellektual interfeys
- süni intellektin proqram-aparat təminatı
- variantların heç biri
- variantların hamısı doğrudur
- tədqiqat sahələrində intellektual sistemlər

314. Soft kompüterin tərkib hissələrinə aid deyil,

- √ tədqiqat sahələrində intellektual sistemlər
- koqnitiv idarəetmə
- robotun inteqrə olunmuş istehsalı
- variantların hamısı doğrudur
- intellektual interfeys

315. ABŞ-in müdafiə sahəsində perspektiv tədqiqatlar proqramı necə adlanır,

- √ DARPA
- DENDRAL
- ESPRIT
- MİQ
- MYCIN

316. Machine Intelligence Quotient –MİQ nəyi ifadə edir,

- √ maşın intellekti qabiliyyəti
- məntiqi terminlərdə proqramlaşdırma
- düşünə bilən obyekt insan beyni
- çoxlu miqdarda prosessoru olan paralel kompüter
- insan gözünü modelləşdirən və onu beyinlə əlaqələndirən sistem

317. Prolog termini nəyi ifadə edir,

- √ məntiqi terminlərdə proqramlaşdırma
- maşın intellekti qabiliyyəti
- insan gözünü modelləşdirən və onu beyinlə əlaqələndirən sistem
- düşünə bilən obyekt insan beyni
- çoxlu miqdarda prosessoru olan paralel kompüter

318. Transpüter nədir,

- √ çoxlu miqdarda prosessoru olan paralel kompüter
- insan gözünü modelləşdirən və onu beyinlə əlaqələndirən sistem
- məntiqi terminlərdə proqramlaşdırma
- düşünə bilən obyekt insan beyni
- maşın intellekti qabiliyyəti

319. Perseptron nədir,

- √ insan gözünü modelləşdirən və onu beyinlə əlaqələndirən sistem
- maşın intellekti qabiliyyəti
- məntiqi terminlərdə proqramlaşdırma
- düşünə bilən obyekt insan beyni
- çoxlu miqdarda prosessoru olan paralel kompüter

320. Soft Computing - SC nədir,

- √ “Yumşaq” (çevik) kompüter
- Neyron şəbəkə
- Təxmini mühakimə
- “Sərt” - dəqiq hesablama
- Genetik alqoritm

321. Hard Computing – HC nədir,

- √ “Sərt” - dəqiq hesablama
- Genetik alqoritm
- Neyron şəbəkə
- Təxmini mühakimə
- “Yumşaq” (çevik) kompüter

322. QOTS-nın bölündüyü qruplara aiddir deyil:

- √ hamısı aiddir

- spesifik funksional QQTS və ya ümumi təyinatlı QQTS (Function-Specific or General Purpose DSS)
- WEB bazasında QQTS (WEB-Bazed DSS)
- kommunikasiya-yönlü və qrup QQTS (Communication-driven and Group DSS)
- İnter –təşkili və intra –təşkili QQTS (İnter-Orqanizational and Intra –Orqanizational DSS)

323. Operativ analitik emal (OLAP)-...

- √ serverdə saxlanan çoxölçülü verilənlərə müraciəti təmin edir
- konkret məsələlərin həlli üçün verilənlərin analizini təmin edir
- aralıq mövqe tutur
- kəmiyyət göstəriciləri ilə təyin olunan asılılıqlarla xarakterizə olunur
- texnologiyasının köməyiylə qərarların qəbulu üçün verilənlər dərin və hərtərəfli analiz edilir

324. Zəif strukturlaşdırılmış məsələ-...

- √ aralıq mövqe tutur
- kəmiyyət göstəriciləri ilə təyin olunan asılılıqlarla xarakterizə olunur
- həm kəmiyyət, həm də keyfiyyət xarakteristikaları birlikdə iştirak etmir
- rəhbər işçi bu məsələlərlə məşğul olur
- qərar qəbul edən şəxsin mülahizələrinə əsaslanan keyfiyyət xarakteristikaları ilə təsvir olunur

325. Strukturlaşdırılmış məsələ-...

- √ kəmiyyət göstəriciləri ilə təyin olunan asılılıqlarla xarakterizə olunur
- aralıq mövqe tutur
- həm kəmiyyət, həm də keyfiyyət xarakteristikaları birlikdə iştirak edirlər
- rəhbər işçi bu məsələlərlə məşğul olur
- qərar qəbul edən şəxsin mülahizələrinə əsaslanan keyfiyyət xarakteristikaları ilə təsvir olunur

326. Strukturlaşdırılmamış məsələ-...

- kəmiyyət göstəriciləri ilə təyin olunan asılılıqlarla xarakterizə olunur
- həm kəmiyyət, həm də keyfiyyət xarakteristikaları birlikdə iştirak edirlər
- rəhbər işçi bu məsələlərlə məşğul olur
- √ qərar qəbul edən şəxsin mülahizələrinə əsaslanan keyfiyyət xarakteristikaları ilə təsvir olunur
- aralıq mövqe tutur

327. Məsələlərin zəif strukturlaşdırılmış və strukturlaşdırılmamış olması-...

- √ rəhbər işçi məhz bu məsələlərlə məşğul olur
- qərar qəbul edən şəxs QQTS-i birbaşa tətbiq etmir, onunla dialoq rejimində işləyir
- son qərarı insan qəbul edir, QQTS isə bu işdə ona kömək edir
- qərar qəbul edən şəxs QQTS-i birbaşa tətbiq edir, onunla dialoq rejimində işləyir
- son qərarı QQTS qəbul edir
- qərar qəbul edən şəxs QQTS-i birbaşa tətbiq etmir, onunla dialoq rejimində işləyir

328. Qərarların qəbulunun dəstəklənməsi-...

- √ son qərarı insan qəbul edir, QQTS isə bu işdə ona kömək edir
- qərar qəbul edən şəxs QQTS-i birbaşa tətbiq edir, onunla dialoq rejimində işləyir
- rəhbər işçi məhz bu məsələlərlə məşğul olur
- son qərarı QQTS qəbul edir
- qərar qəbul edən şəxs QQTS-i birbaşa tətbiq etmir, onunla dialoq rejimində işləyir

329. İnteraktivlik-...

- √ qərar qəbul edən şəxs QQTS-i birbaşa tətbiq etmir, onunla dialoq rejimində işləyir
- son qərarı insan qəbul edir, QQTS isə bu işdə ona kömək edir
- rəhbər işçi məhz bu məsələlərlə məşğul olur
- son qərarı QQTS qəbul edir

- qərar qəbul edən şəxs QQTS-i birbaşa tətbiq edir, onunla dialoq rejimində işləyir

330. Dördüncü növ instrumental vasitələrin funksiyasına aşağıdakılardan hansı aiddir,

- ✓ işçini proqramın qurulması üzrə işlərdən azad edir.
- dil səviyyəsini xeyli yüksəltməyə imkan verir ki, bu da bir qayda olaraq, səmərəliliyin bir qədər aşağı düşməsinə səbəb olur.
- vasitələr ES-in hissələrini tamamilə və qismən proqramlaşdırmaq deyil, onları əvvəlcədən tərtib olunmuş yığımdan seçməyə imkan verir.
- variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- layihələndiricinin vəzifəsinə ES-in bütün hissələrinin aşağı səviyyəli dildə proqramlaşdırılması daxildir.

331. Üçüncü növ instrumental vasitələrin funksiyasına aşağıdakılardan hansı aiddir

- ✓ vasitələr ES-in hissələrini tamamilə və qismən proqramlaşdırmaq deyil, onları əvvəlcədən tərtib olunmuş yığımdan seçməyə imkan verir.
- dil səviyyəsini xeyli yüksəltməyə imkan verir ki, bu da bir qayda olaraq, səmərəliliyin bir qədər aşağı düşməsinə səbəb olur.
- işçini proqramın qurulması üzrə işlərdən azad edir.
- variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- layihələndiricinin vəzifəsinə ES-in bütün hissələrinin aşağı səviyyəli dildə proqramlaşdırılması daxildir

332. İkinci növ instrumental vasitələrin funksiyasına aşağıdakılardan hansı aiddir

- ✓ dil səviyyəsini xeyli yüksəltməyə imkan verir ki, bu da bir qayda olaraq, səmərəliliyin bir qədər aşağı düşməsinə səbəb olur.
- vasitələr ES-in hissələrini tamamilə və qismən proqramlaşdırmaq deyil, onları əvvəlcədən tərtib olunmuş yığımdan seçməyə imkan verir.
- işçini proqramın qurulması üzrə işlərdən azad edir.
- variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- layihələndiricinin vəzifəsinə ES-in bütün hissələrinin aşağı səviyyəli dildə proqramlaşdırılması daxildir.

333. QQTS-ya aid deyil:

- ✓ düzgün variant yoxdur
- insan fəaliyyətinin müxtəlif sahələrində zəif strukturlaşdırılmış və strukturlaşdırılmamış problemlərin həllində qərar qəbul etmənin təminatı üçün interaktiv kompyuter sistemidir
- ilk təyinatından başlayaraq indiyədək onlar zəif strukturlu və strukturulmamış məsələlərin həlli üçün nəzərdə tutulur
- münasib informasiya təminatına malik olan qarşılıqlı əlaqəli modellərdən, idarəetmə məsələlərinin həlli təcrübəsinə malik olan ekspertlərin qərar qəbul etmə prosesində iştirakını təmin edən ekspert və intellektual sistemlərdən ibarət olan kompleksdir
- strukturlaşdırılmamış problemlərin həllində qərar qəbul edən şəxsə verilənlərdən və modellərdən istifadə etməsinə kömək edən interaktiv avtomatlaşdırılmış sistemdir

334. QQTS-nin konsepsiyaları hansılardır?

- ✓ interaktivlik, qərarların qəbulunun dəstəklənməsi, məsələlərin zəif strukturlaşdırılmış və strukturlaşdırılmamış olması
- qərarların qəbulunun dəstəklənməsi
- məsələlərin zəif strukturlaşdırılmış və strukturlaşdırılmamış olması
- interaktivlik, qərarların qəbulunun dəstəklənməsi
- interaktivlik

335. Funksional baxımdan QQTS-in komponentləri hansılardır?

- ✓ verilənlər anbarı serverləri, OLAP instrumentləri, DATA MİNING instrumentləri
- verilənlər və VB anbarı serverləri
- OLAP və DATA MİNING instrumentləri
- verilənlər anbarı və DATA MİNING instrumentləri
- verilənlər anbarı serverləri, OLAP instrumentləri

336. QQTS-nin funksional komponentlərinin funksiyalarına hansı daxildir:

- ✓ hamısı
- bir neçə müstəqil mənbədən verilənlərin anbara yüklənməsi
- konseptual səviyyədə verilənlərin modelləşdirilməsi

- konkret məsələlərin həlli üçün verilənlərin analizi
- bir neçə müstəqil mənbədən verilənlərin alınması

337. DATA MINING:

- ✓ texnologiyasının köməyi ilə qərarların qəbulu üçün verilənlər dərin və hərtərəfli analiz edilir
- konkret məsələlərin həlli üçün verilənlərin analizini təmin edir
- aralıq mövqe tutur
- kəmiyyət göstəriciləri ilə təyin olunan asılılıqlarla xarakterizə olunur
- serverdə saxlanan çoxölçülü verilənlərə müraciəti təmin edir

338. QOTS-nın bölündüyü qruplara aiddir deyil:

- ✓ hamısı aiddir
- modellərə yönəlmiş QOTS (Model-driven DSS)
- biliklərə yönəlmiş QOTS (Knowledge-driven DSS)
- sənədlərə yönəlmiş QOTS (Document-driven DSS)
- verilənlərə yönəlmiş QOTS (Data-driven DSS)

339. QOTS-in tipləri hansılardır?

- rəhbərliyin informasiya sistemi, kommunikasiya-yönlü və qrup QOTS
- ✓ rəhbərliyin informasiya sistemi, ümumi təyinatlı QOTS
- sənədlərə yönəlmiş QOTS, biliklərə yönəlmiş QOTS
- verilənlərə yönəlmiş QOTS, modellərə yönəlmiş QOTS, biliklərə yönəlmiş QOTS
- modellərə yönəlmiş QOTS, biliklərə yönəlmiş QOTS, ümumi təyinatlı QOTS

340. RMA nədir

- ✓ variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- riskdən sığortalanma məsələlərindəki biliklər
- istifadə olunan neyron şəbəkələr
- İD3 induktiv ümumiləşdirmənin istifadə olunan alqoritmləri
- qiymətli kağızların reytinginin qiymətləndirilməsi üçün neyron simulyator.

341. Intelligent Hedger nədir

- ✓ variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- risk və nəzərdə tutulan gəlirlər arasında balansı təmin edən səhmlər portfelinin təşkil olunması ilə məşğul olan qiymətli kağızlar portfelinin idarə olunmasının intellektual sistemləridir.
- istifadə olunan neyron şəbəkələr
- İD3 induktiv ümumiləşdirmənin istifadə olunan alqoritmləri
- qiymətli kağızların reytinginin qiymətləndirilməsi üçün neyron simulyator

342. ISPMS nədir

- ✓ variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- riskdən sığortalanma məsələlərindəki biliklər
- istifadə olunan neyron şəbəkələr
- İD3 induktiv ümumiləşdirmənin istifadə olunan alqoritmləri
- qiymətli kağızların reytinginin qiymətləndirilməsi üçün neyron simulyator

343. S&PCBRS nədir

- ✓ variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- risk və nəzərdə tutulan gəlirlər arasında balansı təmin edən səhmlər portfelinin təşkil olunması ilə məşğul olan qiymətli kağızlar portfelinin idarə olunmasının intellektual sistemləridir.
- istifadə olunan neyron şəbəkələr
- İD3 induktiv ümumiləşdirmənin istifadə olunan alqoritmləri
- riskdən sığortalanma məsələlərindəki biliklər

344. Dinamik ekspert sistemindəki funksional müstəqil altsistemlərə aşağıdakılardan hansı aiddir

- √ variantların hamısı
- diaqnostika
- idarəetmə üzrə qərarların qəbulu
- biliklərin dəyərləndirilməsi və təshih edilməsi
- monitor

345. Birinci növ instrumental vasitələrin funksiyasına aşağıdakılardan hansı aiddir

- √ layihələndiricinin vəzifəsinə ES-in bütün hissələrinin aşağı səviyyəli dildə proqramlaşdırılması daxildir.
- vasitələr ES-in hissələrini tamamilə və qismən proqramlaşdırmaq deyil, onları əvvəlcədən tərtib olunmuş yığımdan seçməyə imkan verir.
- işçini proqramın qurulması üzrə işlərdən azad edir.
- variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- dil səviyyəsini xeyli yüksəltməyə imkan verir ki, bu da bir qayda olaraq, səmərəliliyin bir qədər aşağı düşməsinə səbəb olur.

346. ES-lərin instrumental işlənilmə vasitələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir

- √ variantların hamısı doğrudur
- biliklərin təqdimat dilləri.
- layihələndirilmənin avtomatlaşdırılması vasitələri.
- ES-in qılfı.
- proqramlaşdırma dilləri

347. Ekspert sistemlərinin üçüncü növünə aiddir,

- √ bilik bazası ekspertlərin informasiyası ilə riyazi formullar şəklində təsviri birləşdirir, həm də uyğun olaraq, həllin tapılmasının riyazi metodları qeyri-ciddi evristik metodlarla, komponentin çəkisi predmet sahənin adekvat təsvir imkanları və həllin tapılması üsulları ilə müəyyən olunur.
- əsasən dolğun və etibarlı informasiyanın yoxluğu zamanı çətin formalaşan məsələlərin həllinə yönəlib
- riskdən sığortalanma məsələlərindəki biliklər
- variantların heç biri
- ciddi riyazi metodlara və optimallaşma modellərinə əsaslanır.

348. Ekspert sistemlərinin ikinci növünə aiddir

- √ əsasən dolğun və etibarlı informasiyanın yoxluğu zamanı çətin formalaşan məsələlərin həllinə yönəlib.
- variantların heç biri
- riskdən sığortalanma məsələlərindəki biliklər
- bilik bazası ekspertlərin informasiyası ilə riyazi formullar şəklində təsviri birləşdirir, həm də uyğun olaraq, həllin tapılmasının riyazi metodları qeyri-ciddi evristik metodlarla, komponentin çəkisi predmet sahənin adekvat təsvir imkanları və həllin tapılması üsulları ilə müəyyən olunur
- ciddi riyazi metodlara və optimallaşma modellərinə əsaslanır

349. Ekspert sistemlərinin birinci növünə aiddir,

- √ ciddi riyazi metodlara və optimallaşma modellərinə əsaslanır
- bilik bazası ekspertlərin informasiyası ilə riyazi formullar şəklində təsviri birləşdirir, həm də uyğun olaraq, həllin tapılmasının riyazi metodları qeyri-ciddi evristik metodlarla, komponentin çəkisi predmet sahənin adekvat təsvir imkanları və həllin tapılması üsulları ilə müəyyən olunur.
- riskdən sığortalanma məsələlərindəki biliklər
- variantların heç biri
- əsasən dolğun və etibarlı informasiyanın yoxluğu zamanı çətin formalaşan məsələlərin həllinə yönəlib.

350. RMA nədir

- √ portfel idarə edənin məsləhətçisi” sistemləri
- istifadə olunan neyron şəbəkələr
- İD3 induktiv ümumiləşdirmənin istifadə olunan alqoritmləri
- riskdən sığortalanma məsələlərindəki biliklər

- qiymətli kağızların reytinginin qiymətləndirilməsi üçün neyron simulyator.

351. Intelligent Hedger nədir,

- √ riskdən sığortalanma məsələlərindəki biliklər 8
- risk və nəzərdə tutulan gəlirlər arasında balansı təmin edən səhmlər portfelinin təşkil olunması ilə məşğul olan qiymətli kağızlar portfelinin idarə olunmasının intellektual sistemləridir
- istifadə olunan neyron şəbəkələr
- İD3 induktiv ümumiləşdirmənin istifadə olunan alqoritmləri
- qiymətli kağızların reytinginin qiymətləndirilməsi üçün neyron simulyator.

352. ISPMS nədir

- riskdən sığortalanma məsələlərindəki biliklər
- qiymətli kağızların reytinginin qiymətləndirilməsi üçün neyron simulyator
- istifadə olunan neyron şəbəkələr
- İD3 induktiv ümumiləşdirmənin istifadə olunan alqoritmləri
- √ risk və nəzərdə tutulan gəlirlər arasında balansı təmin edən səhmlər portfelinin təşkil olunması ilə məşğul olan qiymətli kağızlar portfelinin idarə olunmasının intellektual sistemləridir.

353. S&PCBRS nədir

- √ qiymətli kağızların reytinginin qiymətləndirilməsi üçün neyron simulyator.
- istifadə olunan neyron şəbəkələr
- İD3 induktiv ümumiləşdirmənin istifadə olunan alqoritmləri
- riskdən sığortalanma məsələlərindəki biliklər
- risk və nəzərdə tutulan gəlirlər arasında balansı təmin edən səhmlər portfelinin təşkil olunması ilə məşğul olan qiymətli kağızlar portfelinin idarə olunmasının intellektual sistemləridir.

354. QQTS –in işlədiyi verilənlərdən asılı olaraq neçə tipə ayrılır?

- √ 2.0
- 5.0
- 4.0
- 6.0
- 3.0

355. Müəyyən əlamətlərin oxşarlığına görə QQTS-lər neçə qrupa bölünür?

- √ 8.0
- 11.0
- 7.0
- 6.0
- 9.0

356. Funksional baxımdan QQTS neçə komponentdən ibarətdir?

- √ 3.0
- 6.0
- 2.0
- 7.0
- 5.0

357. QQTS-nin təyinatının əsasını neçə konsepsiya təşkil edir?

- √ 3.0
- 4.0
- 2.0
- 9.0
- 5.0

358. QOTS yarandı:

- √ hər ikisi
- VB –idarəetmə sistemlərinin inkişafı nəticəsində
- heç biri
- qərarqəbuletmənin təminatı prosesində
- informasiya-idarəetmə sistemlərinin inkişafı nəticəsində

359. QOTS neçənci ildə yaranıb?

- √ 80-ci illərin əvvəllərində
- 70-80-ci illərdə
- 60-70-ci illərdə
- 60-ci illərin ortalarında
- 70-ci illərin əvvəllərində

360. Dinamik ekspert sistemində neçə funksional müstəqil altsistem mövcuddur

- √ 4.0
- 3.0
- 5.0
- 6.0
- 2.0

361. ES-lərin instrumental işlənilmə vasitələrinin neçə növü vardır

- √ 4.0
- 3.0
- 5.0
- 6.0
- 2.0

362. MYCİN nədir,

- √ tibbi ekspert sistemi
- istifadə olunan neyron şəbəkələr
- İD3 induktiv ümumiləşdirmənin istifadə olunan alqoritmləri
- [riskdən sığortalama məsələlərindəki biliklər
- “portfel idarə edənin məsləhətçisi” sistemləri

363. Ekspert sistemlərini iş prinsiplərinə görə neçə qrupa bölmək olar

- √ 2.0
- 3.0
- 5.0
- 6.0
- 4.0

364. Ekspert sistemə ötürülmüş bilikləri necə kateqoriyaya bölmək olar

- √ 3.0
- 4.0
- 5.0
- 6.0
- 2.0

365. Mobil robotlar: 1.fiziksel bir nöqtəyə sabitlənməmişdir 2.çizilmiş bir çevrədə rəqs edir 3.istənilən funksiyaları yerinə yetirə bilir

- 2.3

- heç biri
- √ 1,2,3
- 1.2
- 1.3

366. Qeyri- səliss məntiq hansı məntiqi əməllərlə təyin edilir?

- Və, və ya
- Və , deyil
- Heç biri
- Və ya, deyil
- √ “və”, “və ya”, “deyil”

367. Linqvistik anlayışları təyin edən qeyri – səliss ədədlər əsasən nədən asılıdır?

- Obyektlərin ölçülərindən
- E) Doğru cavab yoxdu
- A) Robotun və onu əhatə edən obyektlərin ölçülərindən
- √ əsasən robotun və onu əhatə edən obyektlərin ölçülərindən, həmçinin onların orta hərəkət sürətindən
- ətraf mühitin dəyişmə intensivliyindən

368. Qeyri- səliss məntiq hansı məntiqi əməllərlə təyin edilir?

- Və ya, deyil
- Və, və ya
- √ “və”, “və ya”, “deyil”
- Heç biri
- Və , deyil

369. Linqvistik anlayışları təyin edən qeyri – səliss ədədlər əsasən nədən asılıdır?

- √ əsasən robotun və onu əhatə edən obyektlərin ölçülərindən, həmçinin onların orta hərəkət sürətindən
- ətraf mühitin dəyişmə intensivliyindən
- Obyektlərin ölçülərindən
- Doğru cavab yoxdu
- Robotun və onu əhatə edən obyektlərin ölçülərindən

370. Əgər $C1 \vee C2 \equiv F$ – təklif, $R(C1, C2)$ isə onların xi açar sözlü F- rezolventdirsə, onda hansı bərabərsizlik ödənilir?

- √ $T(C1 \wedge C2) \leq T(R(C1, C2))$
- $T(C1 \vee C2) < T(R(C1, C2))$
- $T(C1 \wedge C2) < T(R(C1, C2))$
- $T(C1 \wedge C2) > T(R(C1, C2))$
- $T(C1 \vee C2) \geq T(R(C1, C2))$

371. “sənaye intellektual robotlarının” proyektlərinin işlənməsində məqsəd yığıma-montaj işləri üçün süni intellekt elementlərinə malik, həssas manipulyasiyalı, hansı nəzarət sistemli robotların hazırlanması olmuşdur,

- √ “görmə”
- “hiss etmə”
- “işləmə”
- ”vurma”
- “eşitmə”

372. Tələb olunan proqram hərəkətini formalaşdıran idarəetmə sistemi mini-7 EHM NEAC-3100 vəsaiti ilə yerinə yetirilirdi. Bu zaman operativ yaddaşın həcmi nə qədər idi,

- √ 32000 söz
- 33000 söz
- 34000 söz

- 31000 söz
- 35000 söz

373. Tələb olunan proqram hərəkətini formalaşdıran idarəetmə sistemi mini-7 EHM NEAC-3100 vəsaiti ilə yerinə yetirilirdi. Bu zaman maqnit disklərdə xarici yaddaş həcmi nə qədər idi,

- √ 273000 söz
- 243000 söz
- 223000 söz
- 263000 söz
- 253000 söz

374. dünyanın hər yerində yaradılmış digər robotlardan fərqləndirən başqa bir cəhət odur ki, onun elementlərinin tərkib hissəsində bizəmə vərdiş etdiyimiz şəkildə kompüterlər daxil edilmişdir. Cümləni tamamlayın.

- √ TAİR
- PUFF
- DENDRAL
- PROSPECTOR
- MICIN

375. İdarəetmə sisteminin əsasını, sistemə yerləşdirilmiş və robotun hərəkətinin, davranışının planlaşdırıldığı, sensor məlumatların emal edən müxtəlif alqoritmlərin reallaşdırıldığı hissə olan neyronabənzər şəbəkə təşkil edir. Bu ifadə aşağıdakılardan hansına aiddir,

- √ TAİR
- PUFF
- DENDRAL
- PROSPECTOR
- MICIN

376. Sualtı-araşdırma robotları:

- √ güvənlik ya da qoruyucu məqsədlə istifadə olunan kompüter kontrollu mobil robotlardır
- bioloji hadisələrə əsaslanaraq hazırlanmış kiçik robotlardır
- kosmosda araşdırmalar aparmaq və kəşflər etmək üçün hazırlanan robotlardır
- işıq, səsə reaksiya verən robotlardır
- daha çox əsgərlik məqsədlə istifadə olunur

377. Uçan mobil robotlar:

- √ daha çox əsgərlik məqsədlə istifadə olunur
- bioloji hadisələrə əsaslanaraq hazırlanmış kiçik robotlardır
- kosmosda araşdırmalar aparmaq və kəşflər etmək üçün hazırlanan robotlardır
- işıq, səsə reaksiya verən robotlardır
- güvənlik ya da qoruyucu məqsədlə istifadə olunan kompüter kontrollu mobil robotlardır

378. Kosmik-araşdırma robotları:

- √ kosmosda araşdırmalar aparmaq və kəşflər etmək üçün hazırlanan robotlardır
- daha çox əsgərlik məqsədlə istifadə olunur
- bioloji hadisələrə əsaslanaraq hazırlanmış kiçik robotlardır
- işıq, səsə reaksiya verən robotlardır
- güvənlik ya da qoruyucu məqsədlə istifadə olunan kompüter kontrollu mobil robotlardır

379. BEAM robotları:

- √ bioloji hadisələrə əsaslanaraq hazırlanmış kiçik robotlardır
- daha çox əsgərlik məqsədlə istifadə olunur
- kosmosda araşdırmalar aparmaq və kəşflər etmək üçün hazırlanan robotlardır
- operatorun uzaqdan çalışdırması ilə istifadə edilən robotlardır

- güvənlik ya da qoruyucu məqsədlə istifadə olunan kompyuter kontrollu mobil robotlardır

380. GPS naviqator aşağıdakıları icra edir: 1.qəbuledici orbitdə yerləşən peykdən siqnalları qəbul edir 2.istənilən nöqtəyə qədər optimal marşurtu asanlıqla hesablaya bilir 3.göndərilən siqnalın kompyuter şifrəni açır 4.qəbuledicinin coğrafi mövqeyini qeyd edir 5.monitorinq aparmaq imkanına malikdir

- √ 1,2,3
- 2.5
- 1,3,4
- 4.5
- 2,3,5

381. GPS naviqasiyanın imkanlarına daxil deyil.

- √ qəbuledici orbitdə yerləşən peykdən siqnalları ötürmək
- heç bir problem olmadan marşrutun son nöqtəsinə getmək və ilkin nöqtəsinə geri qayıtmaq
- obyektin başlanğıc və son nöqtəsinə bildiyiniz zaman onun hərəkət marşrutunu hazırlamaq
- yolun təhlükəli hissələrinin, yolüstü kafələrin, DYP postlarının, motellərin marşrut üzərində qeyd edilə bilməsi imkanı
- yer üzərində yüksək dəqiqliklə olduğunuz yerin koordinatlarını müəyyən etmək

382. Robototexnikanın inkişafının ən prespektivli istiqamətlərindən biri hansıdır?

- √ süni intellekt elementli robotların qurulması
- Süni intellekt sistemi
- Hesablamaların sürətlənməsi
- Düzgün cavab yoxdu.
- İqtisadiyyatın sürətli inkişafı

383. İdarəetmə sisteminin tərkibinə aşağıdakı bloklardan hansı daxil deyil

- √ İdarəetmə ofisləri
- Öyrətmə sistemi
- Texniki görmə sistemi
- İdarəetmə paneli
- İdarəetmə əməllərinin generasiyası bloku

384. Aşağıdakılardan hansı texniki görmə sisteminin (TGS) tərkibinə daxildir

- √ telekamera və məsafə vericiləri, təsvirlərin emalı sistemi
- B) Öyrətmə sistemi, təsvirlərin emalı sistemi
- Məqsədə doğru istiqaməti təyin edən qurğu
- Öyrətmə sistemi
- İdarəetmə paneli

385. Fazzifikatorların sayı nəyə bərabərdir

- √ giriş dəyişənlərinin sayına
- Neyronların sayına
- Qaydaların sayına
- Bütün cavablar doğrudur.
- Defazzifikasiyaların sayına

386. Rəng və işıq fluktuasiyalarında təsnifat əmsalları nəyə bərabərdir?

- √ 100% və 96,3%
- 85% və 96,3%
- 90% və 100%
- 80% və 90%
- 90% və 95%

387. Neyron şəbəkəni öyrətmək üçün hansı alqoritmin ideyası istifadə olunur

- √ klassik “ xətanın geriyə yayılması”
- B) Klassik “ xətanın götürülməsi”
- Klassik “ xətanın irəli yayılması”
- Düzgün cavab yoxdur.
- Klassik “ xətanın irəli çəkilməsi”

388. Neyronların 3-cü layı nə üçündür

- √ Nəticə çıxarmaq və defazzifikasiya üçün istifadə edilir.
- Giriş dəyişənlərinin, qaydalarda istifadə olunan qeyri-səlis anlayışlara aidolma dərəcəsini müəyyənləşdirir.
- Nəticə çıxarmaq üçündür.
- Defazzifikasiya üçün istifadə edilir.
- qaydaları təsvir edir, ordakı neyronların sayı qaydaların sayı qədərdir.

389. Neyronların 1-ci layı nə üçündür

- √ Giriş dəyişənlərinin, qaydalarda istifadə olunan qeyri-səlis anlayışlara aidolma dərəcəsini müəyyənləşdirir.
- Bütün cavablar doğrudur.
- Defazzifikasiya üçün istifadə edilir
- Nəticə çıxarmaq üçündür.
- qaydaları təsvir edir, ordakı neyronların sayı qaydaların sayı qədərdir.

390. Neyronların 2-ci layı nə üçündür

- √ qaydaları təsvir edir, ordakı neyronların sayı qaydaların sayı qədərdir.
- Nəticə çıxarmaq üçündür.
- Defazzifikasiya üçün istifadə edilir.
- Bütün cavablar doğrudur.
- A) Giriş dəyişənlərinin, qaydalarda istifadə olunan qeyri-səlis anlayışlara aidolma dərəcəsini müəyyənləşdirir.

391. Linqvistik anlayışları təyin edən qeyri – səlis ədədlər əsasən nədən asılıdır?

- √ əsasən robotun və onu əhatə edən obyektlərin üçündür, həmçinin onların orta hərəkət sürətindən
- ətraf mühitin dəyişmə intensivliyindən
- Obyektlərin ölçülərindən
- Variantların hamısı doğrudur
- Robotun və onu əhatə edən obyektlərin ölçülərindən

392. (∨) hansı məntiqi əməlin işarəsidir?

- Yaxın
- √ və ya
- Və
- Deyil
- çox yaxın

393. (^) hansı məntiqi əməlin işarəsidir?

- √ və
- Və ya
- Yaxın
- çox yaxın
- Deyil

394. (~) hansı məntiqi əməlin işarəsidir

- √ deyil
- Və ya

- çox yaxın
- Yaxın
- Və

395. İdarəetmə sisteminin tərkibinə hansı blok daxildir?

- √ Bütün cavablar doğrudur.
- Məsafə fəzifikatorları
 - Məqsədə doğru istiqaməti təyin edən qurğu
 - Robotun cari vəziyyətini təyin edən qurğu
 - İdarəetmə əməllərinin generasiyası bloku

396. İdarəetmə sisteminin tərkibinə hansı bloklar daxildir?

- √ Bütün cavablar doğrudur.
- Öyrətmə sistemi, texniki görmə sistemi
 - Məqsədə doğru istiqaməti təyin edən qurğu, idarəetmə paneli
 - Robotun cari vəziyyətini təyin edən qurğu
 - İdarəetmə əməllərinin generasiyası bloku, məsafə fəzifikatorları

397. GPS kimlər tərəfindən istifadə edilə bilər?

- √ hamısı
- dəniz və aviasiya naviqasiyası
 - xilasetmə xidmətləri
 - fərdi naviqasiya
 - hərbi məqsədlər üçün

398. GPS naviqator nədir?

- √ bir korpusda olan qəbuledici və kompyuterdən ibarətdir
- operatorun uzaqdan idarə olunması ilə istifadə olunan sistemdir
 - əsgərlik məqsədilə istifadə olunan aparatdır
 - heç biri
 - hərəkət edən obyektin koordinatlarını bir neçə metr dəqiqliyilə müəyyən etməyə imkan verən peyk naviqasiya sistemi kompleksidir

399. GPS naviqasiya peyk sistemi harada hazırlanmışdır?

- √ ABŞ
- Yaponiya
 - Kanada
 - Rusiya
 - Almaniya

400. GPS-naviqasiya nədir?

- √ hərəkət edən obyektin koordinatlarını bir neçə metr dəqiqliyilə müəyyən etməyə imkan verən peyk naviqasiya sistemi kompleksidir
- operatorun uzaqdan idarə olunması ilə istifadə olunan sistemdir
 - əsgərlik məqsədilə istifadə olunan aparatdır
 - heç biri
 - bir korpusda olan qəbuledici və kompyuterdən ibarətdir

401. Hərəkət sistemlərinə görə mobil robotlar hansı tiplərə ayrılırlar?

- √ təkərli,paletli,ayaqlı
- paletli,ayaqlı
 - təkərli,ayaqlı
 - ayrılmır
 - təkərli,paletli

402. Hərəkət sistemlərinə görə mobil robotları neçə tipə ayırırlar?
- √ 4.0
 - 3.0
 - 6.0
 - 5.0
 - 2.0
403. Konstruktiv olaraq TAİR üzərində idarəetmə bloku və sensor sistemi monta edilmiş neçə təkərli şassidən ibarətdir.
- √ 3.0
 - 4.0
 - 5.0
 - 6.0
 - 2.0
404. 70-ci illərdə yaradılmış nəqliyyat avtonom interal robot necə adlanırdı,
- √ TAİR
 - PUFF
 - DENDRAL
 - PROSPECTOR
 - MICIN
405. Daha sonra bu əşyanın incəliklərinə qədər öyrənilməsi üçün seçilmiş oblast yenidən neçə hissəyə bölünür,
- 4095.0
 - 4098.0
 - 4094.0
 - 4092.0
 - √ 4096.0
406. Televiziya kamerasının görüntü sahəsi necə bölünmüşdü,
- √ 64*64
 - 68*68
 - 65*65
 - 67*67
 - 63*63
407. Görüntü qavraması üçün cisimlərin rəngini ayıra bilən qırmızı-yaşıl-göy rəngli xüsusi filtrlə neçə televiziya kamerasından istifadə olunurdu,
- √ 2.0
 - 4.0
 - 5.0
 - 6.0
 - 3.0
408. Neçənci Yaponiyada Elektrotexniki laboratoriyada “sənaye intellektual robotlarının” proyektləri işlənməyə başladı,
- √ 1969.0
 - 1965.0
 - 1989.0
 - 2003.0
 - 1968.0
409. İlk robotlar neçənci illərdə yaradılmışdır,
- √ 60-cı illərdə

- 70-ci illərdə
- 80-ci illərdə
- 90-cı illərdə
- 50-ci illərdə

410. Süni neyron şəbəkələri haralarda istifadə olunur?

- √ idarəetmə prosesləri üçün bilik əldəetmə və nümunələrə görə öyrənmə əsasında arzuolunan dəqiqliklə optimallaşdırma məsələlərinin həllində geniş istifadə olunur.
- Bilik əldəetmə sahələrində
 - idarəetmə prosesləri üçün bilik əldəetmə və nümunələrə görə öyrənmə məsələlərində
 - Düzgün cavab yoxdu.
 - Optimallaşma məsələlərin həllində

411. Qeyri- səliss məntiqdə doğruluq qiymətləri çoxluğu hansı intervalda qiymətlər alır?

- √ [0; 1]
- [1; 2]
 - [0; 3]
 - (0;1)
 - [0; 2]

412. Qeyri- səliss məntiqdə doğruluq qiymətləri çoxluğu hansı intervalda qiymətlər alır?

- √ Variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- [1; 2]
 - [0; 3]
 - (0;1)
 - [0; 2]

413. Neyronların 1-ci layı nə adlanır?

- √ Variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- İƏGB
 - MDİTQ
 - TGS
 - Defazzifikasiya

414. Neyronların 1-ci layı nə adlanır?

- √ Fazzifikator
- İƏGB
 - MDİTQ
 - TGS
 - Defazzifikasiya

415. Neyronların 1-ci layı nə adlanır?

- √ Fazzifikator
- İƏGB
 - MDİTQ
 - TGS
 - Defazzifikasiya

416. Süni neyron şəbəkələri haralarda istifadə olunur

- √ idarəetmə prosesləri üçün bilik əldəetmə və nümunələrə görə öyrənmə əsasında arzuolunan dəqiqliklə optimallaşdırma məsələlərinin həllində geniş istifadə olunur.
- Bilik əldəetmə sahələrində
 - idarəetmə prosesləri üçün bilik əldəetmə və nümunələrə görə öyrənmə məsələlərində

- [Düzgün cavab yoxdu.
- Optimallaşma məsələlərin həllində

417. Qeyri- səliss məntiqdə doğruluq qiymətləri çoxluğu hansı intervalda qiymətlər alır?1

- ✓ [0; 1]
- [1; 2]
- [0; 3]
- (0;1)
- [0; 2]

418. OLAP serverin xüsusiyyətlərinə aiddir:

- ✓ hamısı
- istifadəçi sorğularına cavablarının tez verilməsini təmin edə bilər
- real vaxt rejimində verilənlərin relasiya strukturundan çoxölçülü struktura çevrilməsini təşkil edir
- çoxölçülü informasiyanın fiziki saxlanmasını təşkil edə bilər
- aqreqat verilənlərin hesablanması və saxlanması ayrıca proses kimi serverdə yerinə yetirir

419. OLAP kliyent:

- çoxölçülü informasiyanın fiziki saxlanmasını təşkil edə bilər
- real vaxt rejimində verilənlərin relasiya strukturundan çoxölçülü struktura çevrilməsini təşkil edir
- ✓ çoxölçülü kubun qurulmasını kompyuterdə yerinə yetirir
- aqreqat verilənlərin hesablanması və saxlanması ayrıca proses kimi serverdə yerinə yetirir
- istifadəçi sorğularına cavablarının tez verilməsini təmin edə bilər

420. OLAP serverdə:

- ✓ aqreqat verilənlərin hesablanması və saxlanması ayrıca proses kimi serverdə yerinə yetirilir
- ilkin verilənlər relasiya VB-də və ya fayl-serverdə lokal cədvəllərdə saxlanır
- ilkin verilənlər relasiya bazasında saxlanır, aqreqatlar isə çoxölçülü bazada yerləşdirilir
- verilənlərin relasiya formasından çoxölçülü kub formasına çevrilməsi OLAP vastələrinin sorğusu ilə baş verir
- çoxölçülü kubun qurulması kompyuterdə yerinə yetirilir

421. HOLAP arxitekturalı sistemdə...

- ✓ ilkin verilənlər relasiya bazasında saxlanır, aqreqatlar isə çoxölçülü bazada yerləşdirilir
- ilkin verilənlər relasiya VB-də və ya fayl-serverdə lokal cədvəllərdə saxlanır
- reaksiya vaxtı bəzən həddindən çox olur
- verilənlərin relasiya formasından çoxölçülü kub formasına çevrilməsi OLAP vastələrinin sorğusu ilə baş verir
- ilkin və çoxölçülü verilənlər çoxölçülü VB-də və ya çoxölçülü lokal kubda saxlanır

422. ROLAP arxitekturalı sistemdə...

- ✓ ilkin verilənlər relasiya VB-də və ya fayl-serverdə lokal cədvəllərdə saxlanır
- ilkin verilənlər relasiya bazasında saxlanır, aqreqatlar isə çoxölçülü bazada yerləşdirilir
- verilənlər həcmnin «partlayış artımını» nın qarşısını alır
- OLAP vasitələrinin sorğusuna görə relasiya və çoxölçülü verilənlər əsasında qurulur
- ilkin və çoxölçülü verilənlər çoxölçülü VB-də və ya çoxölçülü lokal kubda saxlanır

423. MOLAP arxitekturalı sistemdə...

- ✓ ilkin və çoxölçülü verilənlər çoxölçülü VB-də və ya çoxölçülü lokal kubda saxlanır
- ilkin verilənlər relasiya bazasında saxlanır, aqreqatlar isə çoxölçülü bazada yerləşdirilir
- reaksiya vaxtı bəzən həddindən çox olur
- verilənlər həcmnin «partlayış artımını» nın qarşısını alır
- ilkin verilənlər relasiya VB-də və ya fayl-serverdə lokal cədvəllərdə saxlanır

424. Rəng və işıq fluktuasiyaları ənənəvi üsulda neçə %-dir?

- √ 96,4% və 83,3%
- 96% və 86%
- 95,5% və 85,5%
- 96,6% və 86,6%
- 95% və 85%

425. Rəng və işıq fluktuasiyaları sensor çıxışda nə qədərdir?

- √ 5% və 15%
- 10% və 15%
- 15% və 20%
- 20% və 25%
- 5% və 10%

426. Aşağıdakılardan hansı mutasiya ehtimalıdır?

- √ $R_m = 0,05$
- $R_m = 0,07$
- $R_m = 0,08$
- $R_m = 0,09$
- $R_m = 0,06$

427. OLAP maşının yerinə görə OLAP məhsulları ayrılır:

- √ OLAP serverlərə və OLAP kliyentlərə
- HOLAP serverlərə və OLAP kliyentlərə
- ROLAP serverlərə və ROLAP kliyentlərə
- OLAP serverlərə və ROLAP kliyentlərə
- OLAP serverlərə və MOLAP kliyentlərə

428. Verilənlərin saxlama üsuluna görə OLAP sistemlər hansıserver arxitekturası ilə qurulur?

- √ MOLAP,HOLAP,ROLAP
- MOLAP,HOLAP
- ROLAP,DOLAP,HOLAP
- ROLAP,DOLAP,MOLAP
- MOLAP,ROLAP

429. OLAP sistemləri hansı təsnifatlara bölünür?

- √ hamısı
- OLAP maşınının yerinə görə
- tətbiq hazırlıq dərəcəsinə görə
- düzgün variant yoxdur
- verilənlərin saxlama üsuluna görə

430. İstifadəçi OLAP sistemi ilə qarşılıqlı əlaqə yaratmaqla nəyə nail ola bilər

- √ a və b variantları doğrudur
- detallaşdırma, yığıma, paylama, vaxta görə müqayisə kimi analitik əməliyyatları yerinə yetirə bilər
- verilənlər həm relasiya, həm də çoxölçülü verilənlər bazalarında saxlana bilər
- heç biri
- verilənlərin müxtəlif kəsiklərini ala bilər

431. Qərar qəbulətmənin təminatı prosesi hansı mərhələləri əhatə edə bilər?

- √ bütün variantlar düzgündür
- mümkün qərarların generasiyası
- QQS-in verdiyi üstünlüklər əsasında mümkün alternativlərin qiymətləndirilməsi

- qəbul edilən qərarların nəticələrinin analizi və QQS-in nöqteyi-nəzərindən ən yaxşısının seçilməsi
- idarə olunan sistemin vəziyyətinin qiymətləndirilməsi zamanı QQS-ə kömək etmək və QQS-in nəyə üstünlük verməli olduğunu təyin etmək

432. Qanuna uyğunluqlar hasil edən sistemlər (DATA MINING sistemləri)inin vəzifəsi nədir?

- verilənlərin emalı sistemlərində üstqrum kimi və ya verilənlər anbarı kimi istifadə olunması
- ✓ verilənlərin dərin analizi nəticəsində qanunauyğunluqları üzə çıxarılması
- verilənlərin ümumiləşdirilməsi, aqreqatlaşdırılması, hiperkub şəklində təsviri
- informasiya axtarışdır
- düzgün variant yoxdur

433. Aqreqatlaşdırılmış göstəricilər hasil edən sistemlər (OLAP sistemləri)in əsas vəzifəsi nədən ibarətdir?

- ✓ verilənlərin ümumiləşdirilməsi, aqreqatlaşdırılması, hiperkub şəklində təsviri
- verilənlərin emalı sistemlərində üstqrum kimi və ya verilənlər anbarı kimi istifadə olunması
- verilənlərin dərin analizi nəticəsində qanunauyğunluqların üzə çıxarılması
- verilənləri biliklərə çevirmək
- informasiya axtarışdır

434. Detallaşdırılmış verilənlər hasil edən sistemlər (OLTP-sistemlər)in tipik nümayəndəsi:

- ✓ informasiya-axtarış sistemləri (İAS) və verilənlər bazalarının idarəetmə sistemləri (VBİS)
- verilənlər bazalarının idarəetmə sistemləri (VBİS)
- DATA MINING sistemləri
- DATA MINING,OLAP sistemləri
- informasiya-axtarış sistemləri (İAS)

435. Detallaşdırılmış verilənlər hasil edən sistemlər (OLTP-sistemlər)in əsas funksiyası nədir?

- ✓ informasiya axtarışdır
- verilənlərin aqreqatlaşdırılması
- verilənlərin hiperkub şəklində təsviri
- verilənlərin çoxölçülü analizi
- verilənlərin ümumiləşdirilməsidir

436. Toplanan verilənlər əsasında qərar qəbuletmənin təminatı hansı texnologiya və sistemlə yerinə yetirilir?

- ✓ OLTP,OLAP,DATA MINING
- DATA MINING,OLTP
- DSS,EİS
- DSS,OLAP,EİS
- OLAP,DATA MINING

437. Toplanan verilənlər əsasında qərar qəbuletmənin təminatı hansı texnologiya və sistemlə yerinə yetirilir?

- ✓ Qanuna uyğunluqlar hasil edən sistemlər, detallaşdırılmış verilənlər hasil edən sistemlər,aqreqatlaşdırılmış göstəricilər hasil edən sistemlər
- Qanuna uyğunluqlar hasil edən sistemlər, detallaşdırılmış verilənlər hasil edən sistemlər
- düzgün variant yoxdur
- Qanuna uyğunluqlar hasil edən sistemlər,aqreqatlaşdırılmış göstəricilər hasil edən sistemlər
- Detallaşdırılmış verilənlər hasil edən sistemlər,aqreqatlaşdırılmış göstəricilər hasil edən sistemlər

438. “Ad, soyadı, atasının adı” , “Ünvan” , “Telefon nömrəsi” atributlarına malik verilənlər bazası hansı tiplidir?

- ✓ relyasion
- budaqlanan
- ağacvari
- şəbəkə
- iyerarxik

439. Hər bir mənsubiyyət funksiyası necə funksiyanı təyin edir

- √ trapesiyaşəkilli
- Üçbucaqşəkilli
- Kvadratşəkilli
- Rombşəkilli
- Düzbucaqlı

440. Qeyri-bircinsliyin səbəbi aşağıdakılardan hansı ola bilər

- √ bütün cavablar doğrudur.
- B) Şüşənin özünün daima dəyişməsi
- Şüşənin formasının dəyişməsi
- Şüşənin qalınlığının dəyişməsi
- Səthin çirkliliyi

441. Hər bir mənsubiyyət funksiyası neçə ədədlə kodlaşdırılır

- √ 4.0
- 3.0
- 5.0
- 6.0
- 2.0

442. Genetik alqoritm hansı parametrlərlə tətbiq edilir?

- √ populyasiyaların sayı, çarpazlaşma yolu ilə yaranan nəsillərin sayı, mutasiya ehtimalı
- çarpazlaşma yolu ilə yaranan nəsillərin sayı, mutasiya ehtimalı
- populyasiyaların sayı, mutasiya ehtimalı
- Doğru cavab yoxdu
- populyasiyaların sayı, çarpazlaşma yolu ilə yaranan nəsillərin sayı

443. Qeyri-bircinsliyin səbəbi nələrdi?

- √ Səthin çirkliliyi, şüşənin uzunun daima dəyişməsi, şüşənin forma və qalınlığının dəyişməsi
- Şüşənin uzunun daima dəyişməsi, şüşənin forma və qalınlığının dəyişməsi
- Səthin çirkliliyi, şüşənin forma və qalınlığının dəyişməsi
- Düzgün cavab yoxdu.
- Səthin çirkliliyi, şüşənin uzunun daima dəyişməsi

444. C mənsubiyyət funksiyası hansı düsturla hesablanır?

- √ $\mu c = R_j(r)G_j(g)B_j(b)S_j(s)$
- $\mu c = R_j(r)G_j$
- $\mu c = G_j(g)B_j(b)S_j(s)$
- $\mu c = B_j(b)S_j(s)$
- $\mu c = R_j(r)G_j(g)B_j(b)$

445. OLAP maşının yerinə görə OLAP məhsulları neçə yerə ayrılır?

- 7.0
- 4.0
- 3.0
- 5.0
- √ 2.0

446. Verilənlərin saxlanma üsuluna görə OLAP sistemləri neçə sinfə ayrılır?

- √ 3.0

- 5.0
- 7.0
- 2.0
- 4.0

447. OLAP sisteminin əsas ideyasında nə durur?

- √ istifadəçi sorğularına açıq olan çoxölçülü cədvəllərin qurulması
- verilənlərin çoxölçülü konseptual təsviri
- qəbul edilən qərarların nəticələrinin analizi
- kün qərarların generasiyası
- verilənlərin çoxölçülü və relasiya VB-da saxlanması

448. OLAP(On-Line Analytical Processing- Operativ Analitik Emal) konsepsiyası neçənci ildə təklif olunub?

- √ 1993.0
- 1994.0
- 1998.0
- 1894.0
- 1987.0

449. OLAP(On-Line Analytical Processing- Operativ Analitik Emal) konsepsiyası kim tərəfindən təklif edilib?

- √ F.Kodd
- E.Toffler
- D.Bell
- Y.Şumpeter
- F.Maxlup

450. Qərar qəbuletmənin təminatı prosesi neçə mərhələləri əhatə edə bilər?

- √ 4.0
- 8.0
- 6.0
- 5.0
- 9.0

451. Hansı sistemlər bəzən dinamik sistemlər də adlandırılır?

- √ DSS tipli sistemlər
- ümumi təyinatlı sistemlər
- kommunikasiya tipli sistemlər
- EİS və DSS tipli sistemlər
- EİS tipli sistemlər

452. Qərar qəbuletmənin təminatı sistemlərinə əsasən hansı sistemlər aid edilir

- √ DSS tipli sistemlər
- [ümumi təyinatlı sistemlər
- kommunikasiya tipli sistemlər
- EİS və DSS tipli sistemlər
- EİS tipli sistemlər

453. İntellektual informasiya axtarış sistemini reallaşdırmaq üçün hansı proqramlaşdırma sistemindən istifadə olunur?

- √ Turbo – Prolog
- Paskal
- Prolog
- Basic
- Turbo

454. Genetik alqoritmədə çarpazlaşma yolu ilə yaranan nəsillərin sayı nə qədərdir?
- √ 50.0
 - 40.0
 - 60.0
 - 70.0
 - 30.0
455. Genetik alqoritmədə populyasiyaların sayı nə qədər olub?
- √ 100.0
 - 70.0
 - 80.0
 - 90.0
 - 60.0
456. Hər bir rəngin təsviri üçün nəzə mənsubiyyət funksiyası tələb olunur?
- √ 4.0
 - 3.0
 - 5.0
 - 6.0
 - 2.0
457. İntellektual informasiya axtarış sistemini reallaşdırmaq üçün hansı proqramlaşdırma sistemindən istifadə olunur?
- √ Turbo – Prolog
 - Paskal
 - Prolog
 - Basic
 - Turbo
458. İşlənmə səviyyəsinə görə ES ticarət sistemi klassifikasiyasına aşağıdakılardan hansı aiddir,
- √ ES təkcə sifarişçi təşkilata (şirkətə) deyil, başqa istifadəçilərə də satıla bilər.
 - Sistem qane edici dərəcədə problemin həllini əks etdirir, lakin tam eksperiment olmadığından hələ tam etibarlı hesab edilmir
 - Sistem problemin həllini lazımınca əks etdirir, lakin nəticənin alınması zaman baxımından həqiqi deyil
 - Sistem yüksək etibarlıq göstərir və sifarişçiyə verilir
 - Sistem problemin bir hissəsini həll edir və ES-in yaradılmasının məqsədəuyğunluğunu göstərir
459. İşlənmə səviyyəsinə görə ES sənaye sistemi klassifikasiyasına aşağıdakılardan hansı aiddir,
- √ Sistem yüksək etibarlıq göstərir və sifarişçiyə verilir
 - Sistem qane edici dərəcədə problemin həllini əks etdirir, lakin tam eksperiment olmadığından hələ tam etibarlı hesab edilmir
 - Sistem problemin həllini lazımınca əks etdirir, lakin nəticənin alınması zaman baxımından həqiqi deyil
 - ES təkcə sifarişçi təşkilata (şirkətə) deyil, başqa istifadəçilərə də satıla bilər
 - Sistem problemin bir hissəsini həll edir və ES-in yaradılmasının məqsədəuyğunluğunu göstərir
460. İşlənmə səviyyəsinə görə ES işləyən prototip klassifikasiyasına aşağıdakılardan hansı aiddir
- √ Sistem problemin həllini lazımınca əks etdirir, lakin nəticənin alınması zaman baxımından həqiqi deyil
 - Sistem qane edici dərəcədə problemin həllini əks etdirir, lakin tam eksperiment olmadığından hələ tam etibarlı hesab edilmir
 - Sistem yüksək etibarlıq göstərir və sifarişçiyə verilir
 - ES təkcə sifarişçi təşkilata (şirkətə) deyil, başqa istifadəçilərə də satıla bilər.
 - Sistem problemin bir hissəsini həll edir və ES-in yaradılmasının məqsədəuyğunluğunu göstərir
461. İşlənmə səviyyəsinə görə ES tədqiqat prototip klassifikasiyasına aşağıdakılardan hansı aiddir,
- √ Sistem qane edici dərəcədə problemin həllini əks etdirir, lakin tam eksperiment olmadığından hələ tam etibarlı hesab edilmir

- Sistem problemin həllini lazımınca əks etdirir, lakin nəticənin alınması zaman baxımından həqiqi deyil
- Sistem yüksək etibarlıq göstərir və sifarişçiyə verilir
- ES təkcə sifarişçi təşkilata (şirkətə) deyil, başqa istifadəçilərə də satıla bilər.
- Sistem problemin bir hissəsini həll edir və ES-in yaradılmasının məqsədə uyğunluğunu göstərir

462. İşlənmə səviyyəsinə görə ES təsviri prototip klassifikasiyasına aşağıdakılardan hansı aiddir

- Sistem problemin həllini lazımınca əks etdirir, lakin nəticənin alınması zaman baxımından həqiqi deyil
- ES təkcə sifarişçi təşkilata (şirkətə) deyil, başqa istifadəçilərə də satıla bilər.
- ✓ Sistem problemin bir hissəsini həll edir və ES-in yaradılmasının məqsədə uyğunluğunu göstərir
- Sistem qane edici dərəcədə problemin həllini əks etdirir, lakin tam eksperiment olmadığından hələ tam etibarlı hesab edilmir
- Sistem yüksək etibarlıq göstərir və sifarişçiyə verilir

463. Ekspert sisteminin özününləmə xüsusiyyətinə aşağıdakılardan hansı ifadə aiddir

- ✓ ekspert sistemlər həll etdiyi məsələnin hansı üsulla etməsini izah etmək, bu üsula niyə meraciət etdiyini aydınlaşdırmaq bacarığına yiyələnmişdir.
- ekspert sistemin malik olduğu qabiliyyətlər ətrafdakilərə, real dünyaya simvollar vasitəsi ilə təqdim olunmalıdır.
- ekspert sistemlər öz çətinlik dərəcəsi ilə seçilən, trivial olmayan, ciddi məsələləri həll etmək qabiliyyətinə malik olmalıdır;
- variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- konkret bir araşdırma və ya bir pretmet sahəsində yaradılan ekspert sistem həmin sahədə çalışan ixtisas sahiblərinin malik olduğu hər bir bilik bacarıqlara sahib olmalıdır;

464. Ekspert sisteminin dərinlik xüsusiyyətinə aşağıdakılardan hansı ifadə aiddir,

- ✓ ekspert sistemlər öz çətinlik dərəcəsi ilə seçilən, trivial olmayan, ciddi məsələləri həll etmək qabiliyyətinə malik olmalıdır;
- ekspert sistemin malik olduğu qabiliyyətlər ətrafdakilərə, real dünyaya simvollar vasitəsi ilə təqdim olunmalıdır.
- ekspert sistemlər həll etdiyi məsələnin hansı üsulla etməsini izah etmək, bu üsula niyə meraciət etdiyini aydınlaşdırmaq bacarığına yiyələnmişdir.
- variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- konkret bir araşdırma və ya bir pretmet sahəsində yaradılan ekspert sistem həmin sahədə çalışan ixtisas sahiblərinin malik olduğu hər bir bilik bacarıqlara sahib olmalıdır;

465. Ekspert sisteminin simvol mühakiməsi xüsusiyyətinə aşağıdakılardan hansı ifadə aiddir

- ✓ ekspert sistemin malik olduğu qabiliyyətlər ətrafdakilərə, real dünyaya simvollar vasitəsi ilə təqdim olunmalıdır.
- ekspert sistemlər öz çətinlik dərəcəsi ilə seçilən, trivial olmayan, ciddi məsələləri həll etmək qabiliyyətinə malik olmalıdır;
- ekspert sistemlər həll etdiyi məsələnin hansı üsulla etməsini izah etmək, bu üsula niyə meraciət etdiyini aydınlaşdırmaq bacarığına yiyələnmişdir.
- variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- konkret bir araşdırma və ya bir pretmet sahəsində yaradılan ekspert sistem həmin sahədə çalışan ixtisas sahiblərinin malik olduğu hər bir bilik bacarıqlara sahib olmalıdır;

466. Ekspert sisteminin kompotentlik xüsusiyyətinə aşağıdakılardan hansı ifadə aiddir

- ✓ konkret bir araşdırma və ya bir pretmet sahəsində yaradılan ekspert sistem həmin sahədə çalışan ixtisas sahiblərinin malik olduğu hər bir bilik bacarıqlara sahib olmalıdır;
- ekspert sistemlər öz çətinlik dərəcəsi ilə seçilən, trivial olmayan, ciddi məsələləri həll etmək qabiliyyətinə malik olmalıdır;
- ekspert sistemlər həll etdiyi məsələnin hansı üsulla etməsini izah etmək, bu üsula niyə meraciət etdiyini aydınlaşdırmaq bacarığına yiyələnmişdir.
- variantlar arasında doğru cavab mövcud deyil
- ekspert sistemin malik olduğu qabiliyyətlər ətrafdakilərə, real dünyaya simvollar vasitəsi ilə təqdim olunmalıdır.

467. ES-lər nədən ibarətdir?

- ✓ bir-birilə əlaqəli çoxlu bloklardan ibarətdir
- bloku həll olunan problemin cari andakı vəziyyətinə uyğun verilənlərdən ibarətdir
- həll prosesində lazım olan giriş və aralıq verilənlərindən ibarətdir
- bloku həll olmayan problemin cari anındakı vəziyyətinə uyğun verilənlərdən ibarətdir
- problemin həllini əks etdirən faktlar və qaydalardan ibarətdir

468. Biliklər bazası:

- √ problemin həllini əks etdirən faktlar və qaydalardan ibarətdir
- həll prosesində lazım olan giriş və aralıq verilənlərindən ibarətdir
- bloku həll olmayan problemin cari andakı vəziyyətinə uyğun verilənlərdən ibarətdir
- bir-birilə əlaqəli çoxlu bloklardan ibarətdir
- bloku həll olunan problemin cari andakı vəziyyətinə uyğun verilənlərdən ibarətdir

469. ES-lərin əsasını nə təşkil edir?

- √ ekspert bilikləri
- bilik bazası
- informasiya sistemləri
- verilənlər
- verilənlər bazası

470. Ekspert sistemlərin ən vacib fərqləndirici cəhəti nədir?

- √ məhz ekspert biliklərinə əsaslanan bilik bazasına malik olmasıdır
- biliklər bazası ilə işlənməni təmin etməsidir
- məntiqi çıxarışı təmin etməsidir
- intellektual proqram olmasıdır
- konkret predmet sahəsinə aid olan biliklərin cəmlənməsidir

471. SU/X ekspert sisteminin tətbiq sahəsi aşağıdakılardan hansıdır

- √ maşın akustikası ekspert sistemidir.
- nəfəsalmanın pozulmasının analizini yerinə yetirən ekspert sistemdir.
- kimyəvi strukturları tanıyan ekspert sistemdir.
- variantlar arasında doğru cavab yoxdur.
- tibbi diaqnostika üçün ekspert sistemdir.

472. PROSPECTOR ekspert sisteminin tətbiq sahəsi aşağıdakılardan hansıdır

- √ faydalı qazıntıların yerlərinin müəyyənləşdirilməsini təmin edən ekspert sistemdir.
- nəfəsalmanın pozulmasının analizini yerinə yetirən ekspert sistemdir.
- kimyəvi strukturları tanıyan ekspert sistemdir.
- variantlar arasında doğru cavab yoxdur.
- tibbi diaqnostika üçün ekspert sistemdir.

473. DENDRAL ekspert sisteminin tətbiq sahəsi aşağıdakılardan hansıdır

- √ kimyəvi strukturları tanıyan ekspert sistemdir.
- nəfəsalmanın pozulmasının analizini yerinə yetirən ekspert sistemdir.
- faydalı qazıntıların yerlərinin müəyyənləşdirilməsini təmin edən ekspert sistemdir.
- variantlar arasında doğru cavab yoxdur.
- tibbi diaqnostika üçün ekspert sistemdir.

474. PUFF ekspert sisteminin tətbiq sahəsi aşağıdakılardan hansıdır,

- √ nəfəsalmanın pozulmasının analizini yerinə yetirən ekspert sistemdir.
- kimyəvi strukturları tanıyan ekspert sistemdir.
- faydalı qazıntıların yerlərinin müəyyənləşdirilməsini təmin edən ekspert sistemdir.
- variantlar arasında doğru cavab yoxdur.
- tibbi diaqnostika üçün ekspert sistemdir.

475. MICIN ekspert sisteminin tətbiq sahəsi aşağıdakılardan hansıdır

- faydalı qazıntıların yerlərinin müəyyənləşdirilməsini təmin edən ekspert sistemdir.
- √ tibbi diaqnostika üçün ekspert sistemdir.
- nəfəsalmanın pozulmasının analizini yerinə yetirən ekspert sistemdir.

- kimyəvi strukturları tanıyan ekspert sistemdir.
- variantlar arasında doğru cavab yoxdur.

476. Ekspert sistemlərin zəncirvari dövrlərin analizi üzrə sistemi aşağıdakılardan hansıdır

- √ EL
- GUIDON
- EMYCIN
- SOPHIE
- TE1RESIAS

477. Ekspert sistemlərin biliklər bazasının qurulması üzrə sistemi aşağıdakılardan hansıdır

- √ TE1RESIAS
- EMYCIN
- ROSIE
- SOPHIE
- GUIDON

478. Ekspert sistemlərin elektronikanın təlimi üzrə sistemi aşağıdakılardan hansıdır,

- √ SOPHIE
- GUIDON
- EMYCIN
- ROSIE
- TE1RESIAS

479. Ekspert sistemlərin genetik təyinatı üzrə sistemi aşağıdakılardan hansıdır

- √ MOLGEN
- PUFF
- CASNET
- SACON
- MYCIN

480. Ekspert sistemlərin geoloji diaqnostika təyinatı üzrə sistemi aşağıdakılardan hansıdır

- √ PROSPECTOR
- PUFF
- CASNET
- SACON
- MYCIN

481. Ekspert sistemlərin texniki diaqnostikası təyinatı üzrə sistemi aşağıdakılardan hansıdır,

- √ SACON
- PUFF
- CASNET
- PROSPECTOR
- MYCIN

482. ES-in yaradılmasının eksperiment mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir

- √ kompüter proqramının işlənilməsi, nəticələrin təmini
- əsas anlayışların və onlar arasındakı əlaqələrin müəyyən olunması
- biliklərin təsviri modelinin seçilməsi, qaydaların hazırlanması
- alınan nəticələrin adekvatlığının yoxlanılması.
- problemin xarakterinin öyrənilməsi

483. ES-in yaradılmasının reallaşma mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir

- √ kompüter proqramının işlənməsi, nəticələrin təmini
- əsas anlayışların və onlar arası əlaqələrin müəyyən olunması
- biliklərin təsviri modelinin seçilməsi, qaydaların hazırlanması
- alınan nəticələrin adekvatlığının yoxlanılması.
- problemin xarakterinin öyrənilməsi

484. ES-in yaradılmasının formalizasiya mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir

- √ biliklərin təsviri modelinin seçilməsi, qaydaların hazırlanması
- kompüter proqramının işlənməsi, nəticələrin təmini
- alınan nəticələrin adekvatlığının yoxlanılması.
- əsas anlayışların və onlar arası əlaqələrin müəyyən olunması
- problemin xarakterinin öyrənilməsi

485. ES-in yaradılmasının konseptualizasiya mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir,

- alınan nəticələrin adekvatlığının yoxlanılması
- kompüter proqramının işlənməsi, nəticələrin təmini
- √ əsas anlayışların və onlar arası əlaqələrin müəyyən olunması
- problemin xarakterinin öyrənilməsi
- biliklərin təsviri modelinin seçilməsi, qaydaların hazırlanması

486. ES-in yaradılmasının identifikasiya mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir

- əsas anlayışların və onlar arası əlaqələrin müəyyən olunması
- √ problemin xarakterinin öyrənilməsi
- biliklərin təsviri modelinin seçilməsi, qaydaların hazırlanması
- kompüter proqramının işlənməsi, nəticələrin təmini
- alınan nəticələrin adekvatlığının yoxlanılması

487. ES-in aralıq blokuna aiddir,

- problemin həllini əks etdirən faktlar və qaydalardan ibarətdir.
- sistemdə həllin tapılması ardıcılığını, sistemdən necə istifadə olunması qaydasını izah edir.
- √ istifadəçi ilə sistem arasında münasibəti təşkil edir.
- verilənlər bazasındakı giriş verilərindən və BB-dəki biliklərdən istifadə edərək elə qaydanı seçir ki, bunun əsasında problemin giriş verilənlərinə uyğun həlli tapılır.
- həll olunan problemin cari andakı vəziyyətinə uyğun verilənlərdən, yəni həll prosesində lazım olan giriş və aralıq verilənlərindən ibarətdir.

488. ES-in izah blokuna aiddir

- istifadəçi ilə sistem arasında münasibəti təşkil edir.
- √ sistemdə həllin tapılması ardıcılığını, sistemdən necə istifadə olunması qaydasını izah edir.
- problemin həllini əks etdirən faktlar və qaydalardan ibarətdir.
- verilənlər bazasındakı giriş verilərindən və BB-dəki biliklərdən istifadə edərək elə qaydanı seçir ki, bunun əsasında problemin giriş verilənlərinə uyğun həlli tapılır.
- həll olunan problemin cari andakı vəziyyətinə uyğun verilənlərdən, yəni həll prosesində lazım olan giriş və aralıq verilənlərindən ibarətdir.

489. ES-in nəticə çıxarma blokuna aiddir

- sistemdə həllin tapılması ardıcılığını, sistemdən necə istifadə olunması qaydasını izah edir.
- istifadəçi ilə sistem arasında münasibəti təşkil edir.
- həll olunan problemin cari andakı vəziyyətinə uyğun verilənlərdən, yəni həll prosesində lazım olan giriş və aralıq verilənlərindən ibarətdir.
- √ verilənlər bazasındakı giriş verilərindən və BB-dəki biliklərdən istifadə edərək elə qaydanı seçir ki, bunun əsasında problemin giriş verilənlərinə uyğun həlli tapılır.
- problemin həllini əks etdirən faktlar və qaydalardan ibarətdir.

490. ES-in verilənlər bazası blokuna aiddir
- istifadəçi ilə sistem arasında münasibəti təşkil edir.
 - ✓ həll olunan problemin cari andakı vəziyyətinə uyğun verilənlərdən, yəni həll prosesində lazım olan giriş və aralıq verilənlərindən ibarətdir.
 - problemin həllini əks etdirən faktlar və qaydalardan ibarətdir.
 - sistemdə həllin tapılması ardıcılığını, sistemdən necə istifadə olunması qaydasını izah edir.
 - verilənlər bazasındakı giriş verilərindən və BB-dəki biliklərdən istifadə edərək elə qaydamı seçir ki, bunun əsasında problemin giriş verilənlərinə uyğun həlli tapılır.
491. ES-in biliklər bazası blokuna aiddir
- verilənlər bazasındakı giriş verilərindən və BB-dəki biliklərdən istifadə edərək elə qaydamı seçir ki, bunun əsasında problemin giriş verilənlərinə uyğun həlli tapılır.
 - sistemdə həllin tapılması ardıcılığını, sistemdən necə istifadə olunması qaydasını izah edir.
 - istifadəçi ilə sistem arasında münasibəti təşkil edir.
 - ✓ problemin həllini əks etdirən faktlar və qaydalardan ibarətdir.
 - həll olunan problemin cari andakı vəziyyətinə uyğun verilənlərdən, yəni həll prosesində lazım olan giriş və aralıq verilənlərindən ibarətdir.
492. Ekspert sistemlər inteqrasiya dərəcəsinə görə neçə yerə bölünürlər?
- 6.0
 - 5.0
 - 7.0
 - 3.0
 - ✓ 2.0
493. Ekspert sistemlər real vaxta görə neçə yerə bölünür?
- 7.0
 - ✓ 3.0
 - 2.0
 - 5.0
 - 6.0
494. Ekspert sistemlər məsələlərin tipinə görə neçə yerə bölünür?
- 2.0
 - ✓ 6.0
 - 3.0
 - 7.0
 - 5.0
495. Ekspert sistemlərinin qurulması texnologiyası adlanır:
- heç biri
 - ✓ bilik mühəndisliyi texnologiyası
 - informasiya texnologiyası
 - maşın texnologiyası
 - hesablama texnologiyası
496. Giriş icazəsinin olmasına görə ES necə təsnif edilir,
- xüsusi və kollektiv
 - ✓ fərdi və kollektiv
 - ümumi və xüsusi
 - sadə və mürəkkəb
 - fərdi və xüsusi
497. Bilikləri neçə böyük qrupa bölmək mümkündür

- √ 3.0
- 6.0
- 5.0
- 4.0
- 2.0

498. Aşağıdakılardan hansı xüsusiyyət bilikləri səciyyələndirən əsas cəhətdir:

- √ variantların hamısı
- Aktivlik.
- Bağlılıq.
- Strukturlaşma
- Daxili interpretasiya.

499. Ekspert sistemlərin xüsusiyyətlərinə aid deyil

- dərinlik
- özünüanlama
- √ etibarlılıq
- kompotentlik
- simvol mühakiməsi

500. Ekspert sistemlərin xüsusiyyətlərinə aiddir

- dərinlik
- simvol mühakiməsi
- kompotentlik
- √ variantların hamısı
- özünüanlama